Van der Made (van Ockenberg)

door
B. de Keijzer

Inleiding

Voor zover bekend is er geen genealogie over het geslacht Van der Made uit Delfland gepubliceerd. Weliswaar heeft Van der Klooster in een tweetal artikelen uitgebreid aandacht geschonken aan dit geslacht, maar voornamelijk in het kader van een ander onderzoek.[1] Een jongere tak noemt zich Van Ockenberg naar hun bezit te Rijswijk. Hardenberg heeft in het kader naar zijn onderzoek naar de Hofstede te Rijswijk het een en ander meegedeeld over deze tak van de familie.[2]

Omdat de familie Van der Made in bloedverwantschap staat tot de families Van Haarlem[3] en Van Voorne,[4] die beiden zijn onderworpen aan een uitgebreid onderzoek, zijn tegelijkertijd alle gegevens over dit geslacht verzameld. Op basis waarvan onderstaande genealogie is samengesteld zonder volledigheid na te streven; vooral de jongere generaties.

De afbeeldingen van de zegels in onderstaande publicatie laat in de meeste gevallen te wensen over. Hoewel het Nationaal Archief op hun website grote aantallen scans van charters met de aanhangende zegels voor onderzoek digitaal beschikbaar heeft gesteld, ontbreken bij de scans aparte foto's van de aanhangende zegels. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld Het Utrechts Archief.

Emmen, 2024 (2 juni).[5]

Huis te Made

De vraag is waaraan de familie haar naam heeft ontleend. Onder Monster ligt namelijk de polder Made, maar er zijn geen aanwijzingen gevonden dat zij aldaar gegoed waren.
Het huis te Made lag in de Vrijenban ten zuidwesten van Delft (afb. 1). Het ziet er naar uit dat het land, waarop het huis stond, van oorsprong 'made' (wei-of hooiland) werd genoemd.[6] Er was een leenkamer aan verbonden.[7]

---

[1] L.J. van der Klooster, De Oude Hofstede te Sassenheim en haar bewoners, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 71 (1959); L.J. van der Klooster, Nieuwe gegevens betreffende Bartholomeus van der Made en zijn naaste verwanten, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 77 (1960).
[2] H. Hardenberg, De Hofstede van Rijswijk, in: *Die Haghe*, jaarboek 1953 ('s-Gravenhage, 1953).
[3] B. de Keijzer, *Van Haarlem* (Emmen, 2004). Gepubliceerd op HoGenDa.
[4] B. de Keijzer, *Van Voorne (Heenvliet, Naaldwijk)* (Emmen, 2004). Deze publicatie binnen afzienbare tijd op HoGenDa geplaatst worden.
[5] Deze nieuwe versie is afgesloten op 27-8-2026, nadat bleek dat een wapen onjuist in kleur was weergegeven. Tegelijkertijd zijn verbeteringen aangebracht. Met dank aan Gerry Jongkind (e-mail 21-8-2026), die mij op het onjuiste wapen attendeerde. Eventuele aanvullingen en verbeteringen op deze publicatie s.v.p. richten aan de webmaster van HoGenDa: webmasters@onsvoorgeslacht.nl
[6] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 177, d.d. 15-5-1329 (1329, maendag na S. Servaes). Dirk van Ockenberg wordt op 15 mei 1329 beleend met 7 morgen land op de Made, gelegen in de Vrijeban bij Delft.
[7] Hoek, Leenkamer Made (1966).

Het huis is kort na 1500 afgebroken. Volgens een kaart van 1567 was de werf, waarop het huis lag, van oorsprong rond.[8]

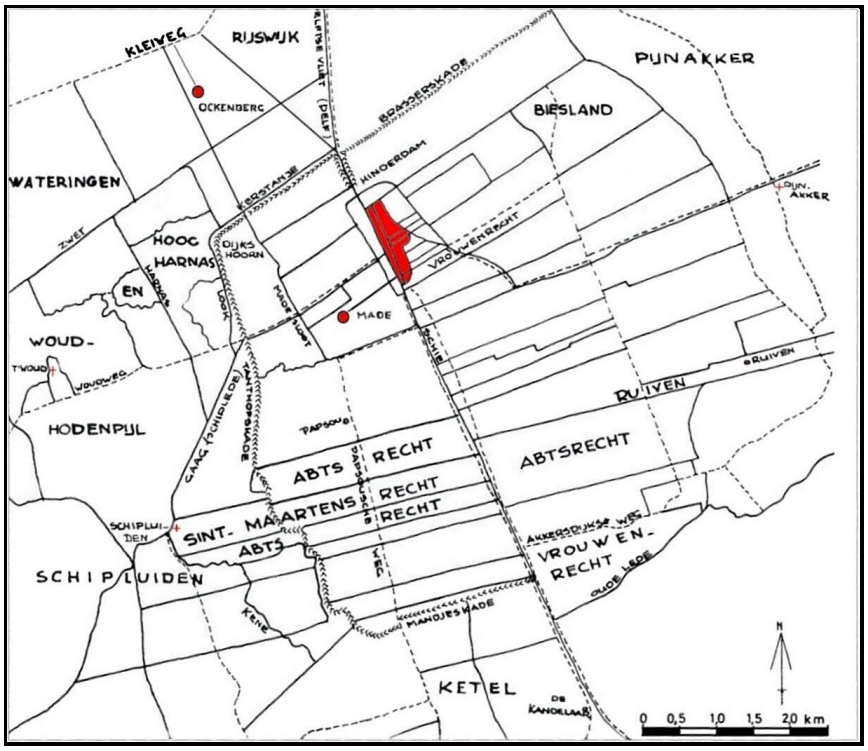

Afb. 1. Kaartje van de ambachten rondom Delft.[9]
(Gebaseerd op Niermeyer)

Hieronder volgt een tekening uit 1726 van het Huis te Made (afb. 2).

Afb. 2. Tekening van het kasteel Van der Made (1726).[10]
(Abraham de Haen, 1707-1748)

[8] Raue, Delft, blz. 87. Kaart van de Madewerf volgt Jan Potter in 1567 (GA Delft, A.O. 441/1ste afdeling).
[9] J.F. Niermeyer, *Delft en Delfland. Hun oorsprong en vroegste geschiedenis* (Leiden, 1944), blz. 42/43.
[10] SA Delft, Beeldcollectie no. 2148, tekening van het Huis De Made buiten de Delftse stadsmuren.

Huis te Ockenberg

De hofstede Oud-Ockenburg (eigenlijk: Ockenberg) ligt naast de Spieringweg te Rijswijk; niet te verwarren met Ockenburg, gelegen in Loosduinen. De Spieringweg ligt in het verlengde van de Madesloot. De uitweg van Ockenberg komt echter uit op de Kleiweg (afb. 1).[11]
De hofstede is gebouwd op een donk midden in de polder en heeft de naam gegeven aan het geslacht, dat teruggaat op de in 1267 voor eerst genoemde Albert van Ockenberg.[12] Er was een leenkamer aan het huis verbonden.[13]
Een afbeelding van de hofstede, een opgravingsverslag of iets dergelijks is niet gevonden.

Heraldiek

Bartholomeus van der Made, die de St. Bartholomeus kerk te Delft stichtte, zou als wapen gevoerd hebben: 'een gebogen zwarte bande beladen met drie gouden bisanten op een zilveren veld' (afb. 3).[14]

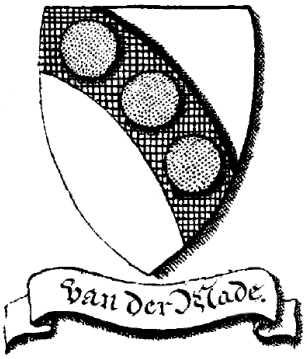

Afb. 3. Tekening van het wapen Van der Made.
(De Nederlandsche Leeuw jrg. 1 (1883), blz. 11)

Het algemeen wapen van de familie Van der Made luidt: 'in zilver een zwarte schuinbalk, beladen met drie gouden penningen'. Helmteken: 'een pauwenstaart in natuurlijke kleur, tussen een vlucht van het schild (= zilver)'.[15] Deze wapenbeschrijving komt overeen met het hiervoor genoemde wapen van Bartholomeus van der Made of is daarop geïnspireerd.
Daarentegen voert Jan van de Made (IV-a) een afwijkend wapen qua kleuren zoals opgenomen in het wapenboek van de Heraut Gelre en kan volgt worden beschreven: 'in goud een zwarte schuinbalk beladen met drie zilveren bollen'. Dekkleed: rood. Helmteken: een (gouden) vlucht beladen met de balk van het schild (afb. 4).[16] In het Wapenboek Bellenville staat een identiek wapen van Jan van der Made afgebeeld (afb. 11). [17]
Na het overlijden van Willem van der Made omstreeks 1321 is zijn broer Dirk van der Made het volle wapen gaan voeren; dus met weglating van de barensteel. De veronderstelling is dat hij tevens de kleuren heeft aangepast.

[11] Hardenberg, Van Rijswijk, blz. 128/129 (plattegrond van Rijswijk met daarop aangegeven de hofsteden (kastelen) en de kerk.
[12] Hardenberg, Van Rijswijk, blz. 148-149.
[13] Kort, Leenkamer Ockenburg (1989).
[14] M.A. van Rhede van der Bloot, Sprekende wapen, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 1 (1883), blz. 11.
[15] Rietstap. Wapens, blz. 362. De beschrijving is v.w.b. het helmteken nogal cryptisch.
[16] Helmont, Wapenboek Gelre, blz. 200 (afbeelding), resp. 342 (no. 1102 – beschrijving).
[17] Pastoureau, Wapenboek Bellenville, blz. 192 (no. 868 – beschrijving). Facsimile van het wapenboek, fol. 43.

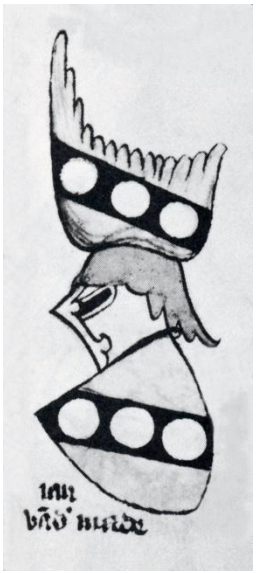

Afb. 4. Wapen van Jan van der Made.
(Afbeelding in het Wapenboek van de Heraut Gelre)

Het wapen Van der Made komt meestal voor als een schuinbalk beladen met drie bollen,[18] maar ook wel als een licht gebogen schuinbalk beladen met drie bollen. Ik geef de voorkeur aan het gebruik van het wapen met de schuinbalk, en de term 'bollen' in plaats van 'penningen of bisanten'.[19]

De familie Van Ockenberg zou als wapen gevoerd hebben in goud een zwarte schuinbalk met in het schildhoofd een blauwe barensteel, en als helmteken een goud-zwarte vlucht,[20] maar ook het zelfde wapen met in de linkerbovenhoek een zwarte barensteel.[21] Er worden geen bollen in de schuinbalk vermeld. De kleurstelling lijkt ontleend te zijn aan het wapen van Jan van de Made, zoals opgenomen in het wapenboek van de Heraut Gelre en Bellenville.
Op de bewaarde zegels van leden van de tak Ockenberg is echter duidelijk waarneembaar dat de schuinbalk beladen is met drie bollen, en als brisure – te zien als vertegenwoordiger van een andere tak van de familie – een leeuwenkop heraldisch links in de bovenhoek, en waaroverheen voor de jongere tak een barensteel. Ik heb de kleurstelling van de hoofdtak aangehouden, en de leeuwenkop, waarvan de kleur onbekend is, uitgevoerd in zwart.
Aangetrouwde families:
1. Benthem: in goud een rode klimmende dubbelstaartige leeuw.[22]
2. Groenenvelt: in groen drie zilveren wassenaars (2:1).[23]
3. Hodenpijl: in goud drie rode schuinbalken.[24]
4. Meerburg: in goud drie zwarte eendjes zonder poten (merletten) (2:1).[25]

[18] C. Hoek, Aantekeningen uit het familiearchief Van Spangen, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 16 (1961), blz. 32).
[19] B. de Keijzer, *Van der Merwede* (Emmen, 2022). Gepubliceerd op HoGenDa. Hier speelde hetzelfde probleem m.b.t. de eenduidige beschrijving van het heraldische wapen een rol.
[20] CBG, Collectie Muchart, kaart 31^{F}, met verwijzing naar het Armoriaal Général.
[21] CBG, Collectie Muchart, kaart 31^{F}, met verwijzing naar MS Wapenboeken van G. van Rijckhuijsen in her Gemeente Archief Leiden.
[22] Een jongere tak van de heren van Teylingen, die een dubbelstaartige leeuw voeren.
[23] Rietstap, Wapens, blz. 335.
[24] Rietstap, Wapens, blz. 345.
[25] Rietstap, Wapens, blz. 366.

5. Merwede: in rood een zilveren dwarsbalk, vergezeld van vijftien gouden bollen (5:4 en 3:2:1).[26]
6. Polanen: in zilver drie zwarte wassenaars (2:1), waarvan de wassenaar heraldisch rechtsboven beladen met een vijfpuntig-sterretje van zilver.[27]
7. Sassenheim: in goud vier rode schuinbalken.[28]
8. Wulven: golvend-gedwarsbalkt van goud en rood van acht stukken.[29]

Hieronder volgt eerst de wapenschouw van de familie Van der Made (geneagram 1) en daarna die van de tak Ockenberg (geneagram 2).

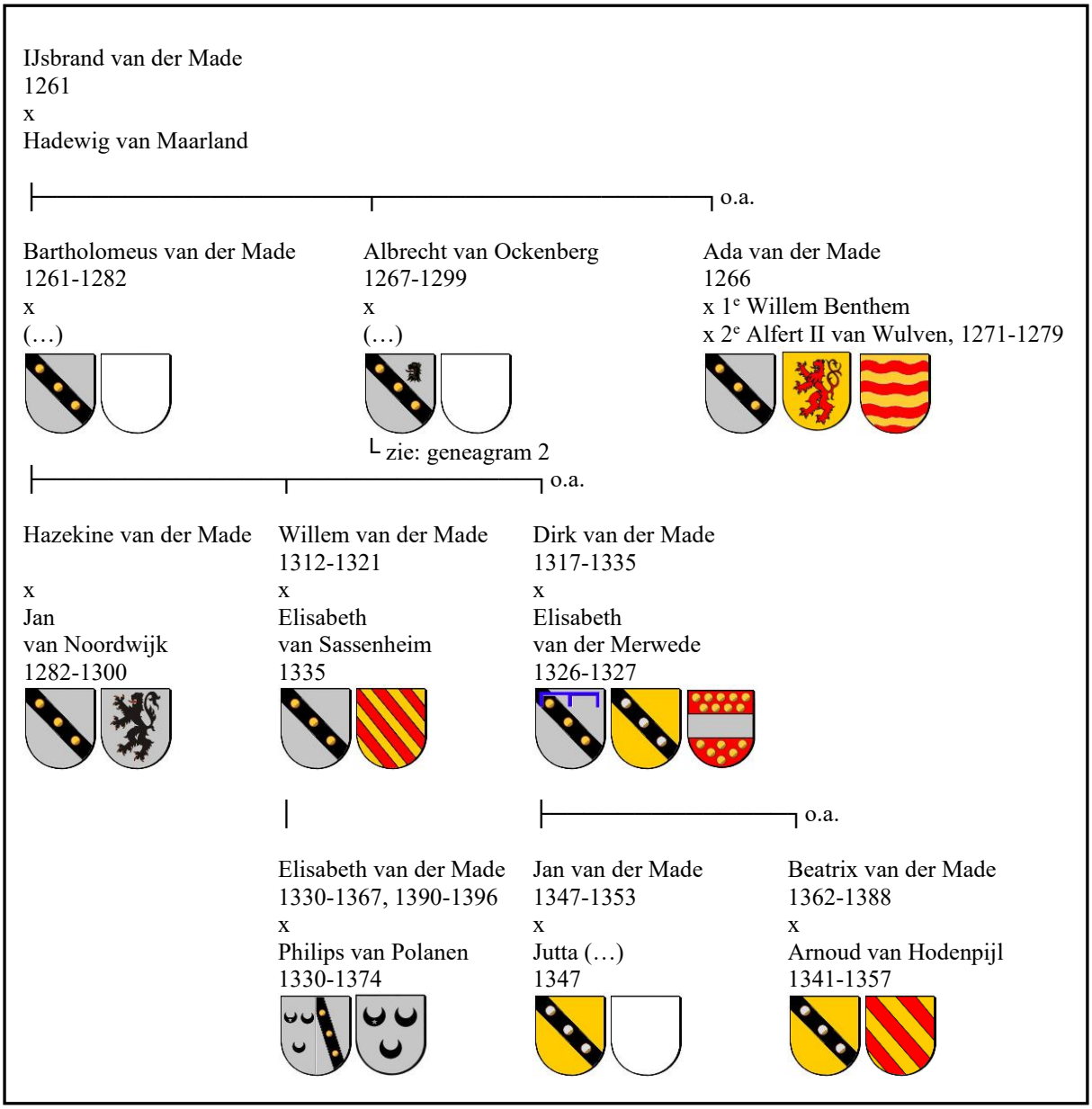

Geneagram 1. Wapenschouw tak Van der Made.

[26] Rietstap, Wapens, blz. 367.
[27] Rietstap, Wapens, blz. 378; Helmont, Wapenboek Gelre, blz. 200 (afbeelding), resp. 342 (no. 1098 – beschrijving).
[28] Rietstap, Wapens, blz. 389.
[29] Rietstap, Wapens, blz. 418: golvend-gedwarsbalkt van goud en rood van acht stukken.

IJsbrand van der Made
1261
x
Hadewig van Maarland

o.a.

Bartholomeus van der Made
1261-1282
x
(…)

Albrecht van Ockenberg
1267-1299
x
(…)

Ada van der Made
1266
x 1e Willem van Benthem
x 2e Alfert II van Wulven, 1271-1279

Willem van Ockenberg
1313-1323
x
(…)

Dirk van Ockenberg
1318-1346
x
(…) van Meerburg

Hendrik van Ockenberg
1316-1331

Kerstant (van Ockenberg)
1318-1320
x
Elisabeth van Groenevelt
1318-1320

Willem van der Made
1356-1393
x
Catharina (…)
1356

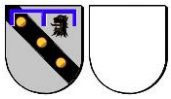

Kerstant Kerstantsz.
(van Ockenberg)
1319-1331

Pouwel Kerstantsz.
(van Ockerberg)
1320-1358

Pieternella
van der Made

x
Dirk Simonsz.
van Groenevelt
1383-1402

Elisabeth
van der Made
1393-1409
x
Hugo Dammasz.

Geneagram 1. Wapenschouw tak Van Ockenberg.

Genealogie

I. *IJsbrand van der Made*, ridder (1261), vermeld 1261, overl. na 23 februari 1261, tr. *Hadewig van Maarland*,[30] vermeld 1261 (postuum), verm. overl. 1250, dr. van Bartholomeus van Maarland.

Op 23 februari 1261 kent Bartholomeus, zoon van IJsbrand van der Made, ridder, en van Hadewig van Maarland, de kloosterzusters van Loosduinen een eeuwigdurende jaarlijkse rente van één pond Hollands toe ingevolge de destijds door zaliger heer Bartholomeus, 'avus noster' (onze grootvader), gedane eeuwigdurende jaarlijkse schenking van een waag schapenkaas of één pond Holland waarvan zijn vader en voogd de uitkering gedurende tien jaar achterwege had gelaten, terwijl na het overlijden van zijn grootvader diens erfgenamen, mijn ooms heer H. (= Hugo) en A. (= Albrecht), en mijn moeder, tijdens hun leven de schenking hebben betaald. Op dezelfde dag zegt hij samen met zijn broers W. (= Willem) en H. (= Hugo), en zuster M. (= Maria), aan het klooster Loosduinen toe voor de duur van tien jaar een jaarlijkse rente van één pond ter compensatie van de achterstand die hun vader had laten ontstaan in de uitkering van de door wijlen hun grootvader Bartholomeus geschonken rente.[31] Beide oorkonden worden door zijn vader gezegeld.

Toelichting

Indien Bartholomeus van der Made niet lang nadat hij meerderjarig was geworden de betaling van de jaarlijkse rente, die zijn grootvader heer Bartholomeus van Maarland de kloosterzusters van Loosduinen had toegezegd, wilde herstellen omdat zijn vader en voogd de rente 10 jaar lang niet had betaald, maar zijn ooms en moeder wel, dan is zijn moeder vermoedelijk in 1250 overleden.

Uit dit huwelijk:

1. *Bartholomeus van der Made*, volgt II-a.
2. *Aelbrecht (Albert) van Ockenberg*, volgt II-b.
3. *Ada van der Made*, vermeld 1266, memorie 2 mei,[32] tr. 1e (voor 7 februari 1266)[33] *Willem van Benthem*, ridder (1266), vermeld 1266, zn. van Simon van Teylingen, tr. 2e *Alfert II van Wulven*,[34] knaap (1271), ridder (1276), vermeld 1271-1279, memorie 5 juli,[35] zn. van Ernst I van Wulven en (verm.) (….) van Everdingen.

   Op 7 februari 1266 kent Willem van Benthem, ridder, zijn echtgenote Ada, zuster van Bartholomeus van der Made, als huwelijksgave voor de duur van haar leven een rente van 50 pond Hollands per jaar toe, waarvan 30 pond uit de tiend in 'Stompartsdic' en 20 pond uit zijn inkomsten uit de Hof van Valkenburg, met de bepaling dat ingeval Ada bij de inning iets in de weg wordt gelegd, heer Dirk van Teylingen en vijf anderen heren binnen Delft in leisting zullen gaan, en als de aangewezen inkomsten voor de jaarlijkse

[30] B. de Keijzer, *Van Haarlem* (Emmen, 2004). Gepubliceerd op HoGenDa.
[31] OHZ III no. 1250, resp. no. 1251, d.d. 23-2-1261.
[32] Necrologium Sint Servaes, blz. 126. Mei: VI Non. (= 2 mei) Domina Ada de Wlven.
[33] OHZ III no. 1407, d.d. 7-2-1266.
[34] B. de Keijzer, *Van Wulven (Horst, Wulverhorst, Sterkenburg, Hardenbroek)* (Emmen, 2023). Gepubliceerd op HoGenDa.
[35] Necrologium Sint Servaes, blz. 140. Juli: III Non. (= 5 juli) Dominus Alfardus de Wlven.

rentebetaling niet toereikend zijn, Ada het ontbrekende uit Willems overige goederen kan aanvullen.[36]

4. *Willem van der Made*, vermeld 1261.
5. *Hugo van der Made*, vermeld 1261.
6. *Maria van der Made*, vermeld 1261, 1286, overl. 1326, begr. in de Oude kerk te Delft.

Graaf Floris V geeft op 19 april 1286 aan 'die devote maget' jonkvrouw Maria van der Made toestemming om in haar huis en hofstede, gelegen binnen Delft, een begijnhof te stichten, waarvoor zij aan de bisschop van Utrecht goedkeuring zal vragen, en neemt de bewoners van het begijnhof met hun goederen op in zijn bescherming.[37]

Toelichting

In een handschrift[38] wordt vermeld dat tegen het einde van de 13e eeuw de pastoor van de St. Bartholomeuskerk (de latere Oude kerk te Delft) toezicht had op de vrouwen die waren gaan samenwonen. Dagelijks gingen zij naar de mis in deze kerk en hadden daar een plaats afgescheiden van de overige gemeenteleden.
In 1302 kregen de begijnen vergunning een kleine kapel te bouwen waar een priester van de Oude kerk elke dag een mis las, behalve op zondag en op heilige dagen, wanneer zij in de parochiekerk de dienst bijwoonden.
In 1326 kwam Maria van der Made, moeder van de begijnen, te sterven; zij werd begraven in de parochiekerk.[39]

II-a. *Bartholomeus van der Made*,[40] heer van der Made, knaap (1277), patroon en stichter van de kerk van Delft (1268), vermeld 1261-1282, overl. voor 1 september 1289.

Willem, persona, en Bartholomeus, patroon en stichter van de parochiekerk van Delft, stemmen op 30 november 1268 in met de verlening van bepaalde kerkelijk rechten aan de broeders van het Heilige-Geestgasthuis te Delft.[41] Op 1 november 1277 schenkt Bartholomeus van der Made, knaap, het patronaatsrecht van de kerk van 't Woud aan de parochianen van die kerk nadat hij dat recht ten behoeve van hen heeft afgestaan aan graaf Floris V, van wie hij het in leen hield.[42] Op dezelfde dag schenkt graaf Floris V het patronaatsrecht aan de parochianen.[43] Jan, elect van Utrecht, bevestigt op 1 april 1285 de schenking gedaan door graaf Floris V van het patronaatsrecht van de kerk van 't Woud aan de parochianen, van welk recht Bartholomeus van der Made, die het van de graaf in leen hield, afstand had gedaan.[44]

In het oudste register van graaf Florens, te dateren tussen 16 oktober 1282 en 1 januari 1284, waarschijnlijk 1282 (najaar),[45] komt Bartholomeus de Made met de volgende lenen voor: 'den

[36] OHZ III no. 1407, d.d. 7-2-1266.
[37] OHZ IV no. 2261, d.d. 19-4-1286.
[38] Raue, Delft, blz. 287-289 (noot 122). Het bewuste handschrift is uit 1766 en draagt als titel: 'Vermeerdering en verbetering op de stad Delft'.
[39] Oosterbaan, Oude kerk Delft, blz. 305.
[40] Van der Klooster, Van der Made, kolom 87-91.
[41] OHZ III no. 1489, d.d. 30-11-1268; Oosterbaan, Oude kerk Delft, blz. 13 (en vele vermeldingen daarna).
[42] OHZ III no. 1808, d.d. 1-11-1277.
[43] OHZ III no. 1809, d.d. 1-11-1277.
[44] OHZ III no. 2198, d.d. 1-4-1285.
[45] De Keijzer, Het oude register, blz. 473.

tiende van Delf[46] metter gifte vander kerken,[47] .xxiiii. £. ghelts vter beede van Pinacker,[48] Sine woninghe ende dat lant tusscen die Delf ende den Maesscloet (= Madesloot),[49] .xv. morghen lants opt Wout.[50] Efter .vi. £. ghelts opt Wout an lande voert verleent.[51] Te Monster enen koren tiende bider kerken.[52] Ene hoeve lants in Maselant van viftien ponden.[53] Tve pont gheldes in die beede te Scye,[54] ende een pont ghelts in Biselant.[55] Thien morghen die hi verleent hevet Hughen den Roden.[56] Quandam terram vendidit, et alienauit que nobis deberet attinere, vel ipse deberet nobis refundere eam in aliis bonis equivalentibus, quod non fecit[57]'.[58]

Kinderen:

1. *IJsbrand van der Made*, vermeld 1289, 1297.

   Op 1 september 1289 wordt IJsbrand van der Made genoemd als één van de uitvoerders van het testament met meester Gerard van Leiden.[59] Op 8 januari 1297 draagt graaf Jan I in aanwezigheid van met naam genoemde Hollandse edellieden, w.o. IJsbrand van der Made en 'Copenon del Made' (= Jacob van der Made), Zeeuwse edellieden, en burgers, de uitspraak over de geschillen tussen hem en zijn voorvaders enerzijds en hertog Jan II van Brabant en diens voorvaders anderzijds, op aan koning Eduard I van Engeland.[60] Graaf Jan I vernieuwt op 13 januari 1297 in aanwezigheid van de met naam genoemd edellieden en burgers, w.o. IJsbrand van der Made en 'Copenon del Made', zijn belofte om de uitspraak in de geschillen te zullen naleven.[61]

2. *Jacob van der Made*, vermeld 1297.
3. *Hazekine van der Made*, tr. *Jan van Noordwijk*,[62] heer van Noordwijk (Noordwijkerhout), knaap (1297), vermeld 1282-1300, overl. Veere 1302 (vermoord), zn. van Hugo van Noordwijk en Olente (Olinde), dr. van Gerard die Blote. Hij tr. 1e N.N.
4. *Willem van der Made*, volgt III-a.
5. (verm.) *Floris van der Made*, vermeld 1313.

   Graaf Willem III doet op 15 mei 1313 uitspraak tussen Hendrik, burggraaf van Leiden, ridder, enerzijds en jkvr. Christina, 'heeren Willaems dochter van Oistghest', ridder, zijn nicht, en Jan uten Waerde, haar man, anderzijds. Het leengoed, dat heer Willem

[46] Hoek, Grafelijke lenen Delft (1984), blz. 324 (leen 27).
[47] Hoek, Grafelijke lenen Delft (1984), blz. 308 (leen 1). Het betreft hier de door hem gestichte Bartholomeus- (later Hippolytus-, thans Oude) kerk.
[48] Hoek, Grafelijke lenen Akkersdijk (1983), blz. 139 (leen 11).
[49] Hoek, Grafelijke lenen Delft (1984), blz. 317 (leen 25). Het huis de Made lag onder Vrijenban even ten zuidwesten van Delft. Het er bij behorende land bedroeg 44 morgen.
[50] Een afzonderlijk ambacht bewesten Schipluiden en Hodenpijl.
[51] Hoek, Grafelijke lenen De Lier (1973), blz. 72 (leen 8).
[52] Van der Valk, Grafelijke lenen Monster (1983), blz. 568 (leen 6).
[53] Hoek, Grafelijke lenen Maasland (1970), blz. 104 (leen 38).
[54] Hoek, Grafelijke lenen Schieland-2 (1986), blz. 163 (leen 32).
[55] Een ambacht beoosten Delft.
[56] Hoek, grafelijke lenen Delft (1984), blz. 317 (leen 25).
[57] Hij heeft kennelijk de 10 morgen verkocht en dus vervreemd van de grafelijkheid zonder dat in andere gelijkwaardige goederen terug te geven.
[58] Muller, Het oudste register, blz. 57.
[59] OHZ IV no. 2415, d.d. 1-9-1289.
[60] OHZ V no. 3221, d.d. 8-1-1297.
[61] OHZ V no. 3224, d.d. 13-1-1297.
[62] B. de Keijzer, *Van Noordwijk (Boekhorst, Velsen)* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

van Oegstgeest van Hendrik, burggraaf van Leiden, placht te houden, zal terugvallen aan Hendrik, maar de eigen goederen behouden jkvr. Christina en haar men. Ook is er een kwestie tussen Jan uten Waerde voornoemd, enerzijds en Floris van der Made, anderzijds, over de voornoemde goederen.[63] Alleen is onduidelijk waarover de kwestie gaat.

6. *Dirk van der Made*, volgt III-b.
7. (verm.) *Jan van der Made*, vermeld 1317-1322.

In de rekening van Engelbrecht (van Voorschoten), rentmeester van Noordholland, over het jaar 1317 komt de volgende ontvangst voor: 'Dit is t'afterstal van der renten in Delflant, etc., van 1316. In Popswoude: Jan van der Made, 14 sc. 4 d. 3 ort'.[64]

Graaf Willem III verklaart op 15 oktober 1321 overgedragen te hebben aan Simon Dircksz. en Jan van der Made 22 morgen land, gelegen in het ambacht Schie in 'Claerboutssate', die zij voor 11 pond Hollands hadden gekocht.[65] Vervolgens verklaart de graaf op 27 april 1322 dat het land van 22 morgen, gelegen in het ambacht Schie, van hem gekocht is voor 11 pond Hollands door Simon Dirksz. van der Burch en Jan van der Made. Dit land was de graaf toegewezen bij vonnis van de heemraden van Schieland. Ondertussen hadden Simon Dirksz. van der Burch en Jan van der Made dit land doorverkocht aan Floris Molle. Uiteindelijk droeg de graaf aan genoemde Floris Molle dit land als eigen goed over met belofte van vrijwaring.[66]

III-a. *Willem van der Made*, heer van der Made, ridder (1312), vermeld 1312-1321, overl. tussen 21 juli 1329 en 19 juli 1330, tr. *Elisabeth van Sassenheim*,[67] testeert 5 augustus 1335, overl. tussen 5 augustus 1335 en 27 augustus 1336, dr. van Walewijn van Sassenheim.

Op 1 maart 1312 oorkonden Willem van Oegstgeest en Jan van den Werve dat heer Vrank van Hoylede, ridder, aan Dirk van den Wale de tienden in de Lier overdraagt. Heer Willem van der Made, ridder, zegelt voor Willem van Oegstgeest.[68]
In de rekening van Engelbrecht (van Voorschoten), rentmeester van Noordholland, over het jaar 1317 komt de volgende ontvangst voor: 'Item ghegheven van den lene uter baliuscap van Delflant. In den eersten van der hure in Pinacker, heren Willem van der Made, 24 pond'.[69]

Willem Aelbrechtsz. geeft op 18 mei 1318 aan Kerstant Kerstantsz., zijn *neef* (kleinzoon), in leen 92½ morgen land, gelegen in Ketelambacht van de heer van Wassenaar, etc. Bezegeld door o.a. heer Willem van der Made, ridder (afb. 5).[70]

---

[63] Van Mieris II, blz. 133, d.d. 15-5-1313 (1313, des dinxdaghes na Sinte Servaesdach); Hoek, Leenkamers Wassenaar (1978), blz. 660 (leen 92bis).
[64] Hamaker, Rekeningen I, blz. 101.
[65] Unger, Regesten Rotterdam no. 286, d.d. 15-10-1321 (1321, des donredaghes na Sinte Victoersdaghe).
[66] Unger, Regesten Rotterdam no. 295, d.d. 27-4-1322 (1322, des dinxdaghes voor meyedach); Hoek, Grafelijke lenen Schieland-2, blz. 165 (leen 48).
[67] B. de Keijzer, *Van Alkemade (Sassenheim-Edegeest)* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.
[68] Ons Voorgeslacht jrg. 46 (1991), blz. 234.
[69] Hamaker, Rekeningen I, blz. 68.
[70] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 77, d.d. 18-5-1318 (1318, des donredaghes na sente Servaesdagh), resp. d.d. 307-1313 (1313, des sonnendaghes na zente Jacobsdaghe); Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, d.d. 18-5-1318 (1318, des donredaghes na zente Servaesdaghe).

Afb. 5. Zegel van Willem van der Made (1318).[71]
(Nationaal Archief (links) en De Ned. Leeuw jrg. 76 (1959) kolom 445 (rechts))

Op 26 april 1319 beleent Willem Aelbrechtsz. beleent zijn *neef* (kleinzoon) Kerstant Kerstantsz. De brief wordt mede bezegeld door Willem van der Made (afb. 6).[72]

Afb. 6. Zegel van Willem van der Made (1318).[73]
(Nationaal Archief)

Willem Aelbrechtsz. blijkt op 15 april 1320 20 pond tegoed te hebben op heer Willem van der Made.[74] Willem van der Made, ridder, vidimeert op 26 januari 1321 een brief van Mabelia, abdis van Rijnsburg, en bezegelt de akte (afb. 7).[75]

---

[71] Beschrijving: 1. omschrift: +S'WILLELMI·DE·MADE·MILITIS
2. kenmerken: rond, ca. - mm, rode was, gaaf.
3. zegelbeeld: een gotisch schild, gevat in een rondboogzespas versierd vermoedelijk met bloemmotieven..
4. wapen: een licht gebogen schuinbalk, beladen met drie bollen.

[72] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 79, d.d. 26-4-1319 (1319, des donresdaghes na sinte Marcus evangelistendaghe); Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 162, d.d. 26-4-1319 (1319, des donredaghes na zente Marcus evangelista daghe).

[73] Beschrijving: 1. omschrift: +S'WILLELMI·DE·MADE·MILITIS
2. kenmerken: rond, ca. - mm, rode was, gaaf.
3. zegelbeeld: een gotisch schild, gevat in een rondboogzespas versierd vermoedelijk met bloemmotieven..
4. wapen: een licht gebogen schuinbalk, beladen met drie bollen.

[74] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 168, d.d. 15-4-1320 (1320, des dinxtendaghe na zente Tyburcii ende Valeriani daghe).

[75] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 177, d.d. 26-1-1321 (1321, des manendaghes na sente Pouwelsdaghe alze hi bekerde) (toepassing jaarstijl).

Afb. 7. Zegel van Willem van der Made (1321).[76]
(Nationaal Archief)

Willem van der Made beleent op 2 juni 1328 Willem IJsbrantsz., zijn neef, met 9 morgen land, gelegen in Rijswijkerbroek,[77] en op 21 juli 1329 Dirk van Ockenberg, zijn neef, met 6 morgen land, gelegen in Rijswijk, na het overlijden diens broer Willem Allertsz. (= Aelbrechtsz).[78] Bij overlijden van Willem van der Made, ridder, dat voor 19 juli 1330 heeft plaatsgevonden, is het leen van 24 pond per jaar uit de bede van Pijnacker afgestorven, evenals het patronaatschap van de kerk van Delft, dat aan de graaf zal blijven.[79]

Op 5 augustus 1335 testeert Elisabeth, weduwe van Willem van der Made, waarin zij vele legaten verstrekt aan geestelijke en kerkelijke instellingen. Dit testament wordt door graaf Willem III geconfirmeerd op verzoek van jonkvrouw Aleida van Haarlem, zuster van de heer van Lek, zijn nicht, één van de executeurs, op 27 augustus 1336.[80]

Kinderen:

1. *Elisabeth van der Made*, vrouwe van der Made (1330) en van Polanen (1356), vermeld 1330-1367, 1390-1396, overl. tussen 24 juli 1396 en 24 november 1399, tr. (tussen 3 augustus 1344 en 16 mei 1346) *Philips van Polanen*,[81] heer van de Lek, vermeld 1330-1374, overl. 4 mei 1375, zn. van Jan I van Polanen en Catharina van Brederode.

   Jkvr. Elisabeth, wordt op 19 juli 1330 beleend na dode van haar vader Willem van der Made, ridder, met de woning en het land, gelegen tussen de Delf en de Madesloot, groot 44 morgen, alsmede met 10 morgen land, dat Hugo de Rode in achterleen houdt, 1 pond

[76] Beschrijving: 1. omschrift: +S'WILLELMI·DE·MADE·MILITIS
2. kenmerken: rond, ca. - mm, rode was, beschadigd.
3. zegelbeeld: een gotisch schild, gevat in een rondboogzespas versierd vermoedelijk met bloemmotieven..
4. wapen: een licht gebogen schuinbalk, beladen met drie bollen.

[77] Hoek, Leenkamer Made (1966), blz. 358 (leen 6).

[78] Hoek, Leenkamer Made (1966), blz. 358 (leen 5).

[79] Hoek, Grafelijke lenen Akkersdijk (1983), blz. 139 (leen 11); Hoek, Grafelijke lenen Delft (1984), blz. 308 (leen 1).

[80] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 232, d.d. 5-8-1335 (1335, des saterdaghes na sinte Pietersdach ad vincula), resp. blz. 232, d.d. 27-8-1336 (1336, 's dinxendag na sinte Bertelmeesdach); Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 210, d.d. 5-8-1335 (1335, des saterdaghes na sinte Pietersdach ad Vincula); resp. no. 214, d.d. 27-8-1336 (1336, sdinxdaghes na sinte Bertelmeus dach). [zie: bijlage 1].

[81] Dek, Van Duivenvoorde, blz. 100, 109.

per jaar in 'Biselant',[82] de tiende van Delft,[83] en 15 morgen land, gelegen op 't Wout, waarvan de pachtsom 6 pond per jaar bedraagt en dat in achterleen is uitgegeven. Bij kinderloos overlijden te versterven op haar oom Dirk van der Made, gehuwd met een dochter van Jan van der Merwede, of bij gebreke van hem op zijn oudste zoon, Hendrik, en daarna als recht leen.[84] Graaf Willem III verlijdt op 18 juli 1331 jkvr. Lijsbeth Willemsdr. van der Made met het goed van haar vader,[85] waarna dit goed – op haar verzoek – wordt verkocht aan Dirk van der Made met uitzondering van de gift van de kerk te Delft en een rente te Pijnacker.[86] Deze transactie is kennelijk niet doorgegaan, want zij blijft in haar leengoed.

In de rekening van heer Simon van Benthem, houtvester van Holland, komt de volgende aanslag voor onder het kopje 'In Tetroe beesten' over het jaar 1337 en ontvangen in 1338: 'Item Lise van der Made, 4 scare an vye, 4 scare an paerden, 9 s. 6 d.'.[87]

Op 25 juli 1341 wordt zij vermeld als 'het kind van der Made', die een derde deel van een tiende op 't Wout, bezit.[88]

Jan Persijn, ridder, heer van Waterland, geeft op 3 augustus 1344 in leen aan het Duitsche Huis het land, gelegen tussen de 'Sceede en den Gawech' in het ambacht Maasland, dat van 'Lysabet Hughe Papen dochter, die Pieter Maleges wif' was, waarvan 8 morgen gelegen tussen 'die Sceede ende dien Gawech', en 6 morgen, gelegen noordwaarts over 'die Sceede', dat belend is ten westen door Jan van den Dorpe met het land dat hij in leen houdt van 'der joncvrouwen van der Maede'.[89]

Op 16 mei 1346 wordt Elisabeth, vrouwe van der Made, getrouwd met Philips van Polanen, beleend met de woning te Sassenheim met 3½ morgen geest, waar de hofstede op staat, en 12½ morgen broekland daarnaast, etc., zoals Dirk van Sassenheim, haar oom, daarmee vroeger was beleend.[90]

Philips van Polanen, ridder, en Elisabeth van Polanen, vrouwe van der Made, verkopen op 8 mei 1353 aan Dirk Tierloet, poorter van Leiden, 14 morgen land, gelegen in Alphen (Alphenrehorn), dat door Willem van Leeuwen wordt gehuurd.[91] Elisabeth ontvangt daarvoor op dezelfde dag 10 pond groot. Het charter is door haar bezegeld (afb. 8).[92]

[82] Hoek, Grafelijke lenen Delft (1984), blz. 317 (leen 25). Op 16 juli 1331 wordt zij opnieuw beleend met inbegrip van de leenmannen.
[83] Hoek, grafelijke lenen Delft (1984), blz. 324 (leen 27).
[84] Hoek, Grafelijke lenen De Lier-3 (1984), blz. 411 (leen 8).
[85] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 198, d.d. 18-7-1331 (1331, donderdag voor S. Marien Magdalendag).
[86] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 198, d.d. 20-7-1331 (1331, zaterdags voor S. Marien Magdalendag).
[87] Smit, Rekeningen VII, blz. 93.
[88] Hoek, Grafelijke lenen De Lier-2 (1983), blz. 422 (leen 18).
[89] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 294, d.d. 3-8-1344; HUA, Archief RDO inv.nr. 1400, d.d. 3-8-1344.
[90] Kort, grafelijke lenen Rijnland-2 (1989), blz. 476-477 (leen 321).
[91] NA, Klooster Leeuwenhorst, regest no. 187, d.d. 8-5-1353.
[92] NA, Klooster Leeuwenhorst, regest no. 188, d.d. 8-5-1353.

Afb. 8. Zegel van Elisabeth van der Made (1353).[93]
(De Ned. Leeuw jrg. 76 (1959) kolom 459)

Philips van Polanen, ridder, en Lijsbet, vrouwe van der Made en Polanen, verkopen op 26 april 1356 een jaarlijkse rente van 18 pond 5 schellingen en 2 penningen Hollands aan Costijn Robbbrechtsz. Deze jaarlijkse rente is afkomstig uit de pacht van meer dan 14 huizen en erven, gelegen op de Oude Delf, die zij op erfpacht hebben uitgegeven.[94] Op 5 juni 1359 wordt Elisabeth, vrouwe van der Made, getrouwd met heer Philips van Polanen, getocht op de mindere helft van de tiende in 'Alpherhoorn',[95] alsmede op de mindere helft van de tiende van Hazerswoude,[96] nadat de betreffende tienden gekocht waren van keizerin Margaretha, nadat het bij dode van heer Dirk van Sassenheim was afgestorven. In 1367 krijgt de vrouwe van der Made, heer Philips wijf van Polanen, 4 reigers geschonken uit het 'Bosch in de Broec'.[97]

In 1390 wordt vrouwe Elisabeth van der Made met ledige hand beleend met de woning en het land, gelegen tussen de Delf en de Madesloot, groot 44 morgen, 10 morgen land, dat Hugo de Rode in achterleen houdt, 1 pond per jaar in 'Biselant',[98] de tiende van Delft,[99] met 15 morgen land, gelegen op in 't Wout, waarvan de pachtsom 6 pond per jaar bedraagt en dat in achterleen is uitgegeven,[100] alsmede met de woning te Sassenheim met 3½ morgen geest, waar de hofstede op staat, en 12½ morgen broekland daarnaast, etc.[101]

Philips van Polanen, ridder, verklaart verkocht te hebben op 24 juli 1396 aan heer Jan van Katwijk, monnik en kapelaan van de abt van Egmond, als vrij eigen goed, na opdracht op 22 juli 1396, (1) 14 morgen land met het ambachtstoebehoren, gelegen in Woudambacht, en (2) het land, gelegen in de Hof van Delft, terwijl Lisebeth, vrouwe

[93] Beschrijving: 1. omschrift: S·ELISABET·VROWE·VAN·DER·MADE
2. kenmerken: rond, ca.- mm, groene was, licht beschadigd.
3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een rondboogzespas.
4. wapen: gedeeld, I. drie wassenaars, waarvan bovenste rechter wassenaar beladen met een sterretje, en II. een licht gebogen schuinbal beladen met drie bollen.

[94] SA Delft, Delftse parochiekerken inv.nr. 209, d.d. 26-4-1356 (1356, des dinstaghes in die Paesk heylighe daghe); Ons Voorgeslacht jrg. 42 (1987), blz. 751. [zie: bijlage 2]

[95] Kort, Grafelijke lenen Rijnland-1 (1987), blz. 402 (leen 36).

[96] Kort, Grafelijke lenen Rijnland-1 (1987), blz. 410 (leen 62).

[97] Ons Voorgeslacht jrg. 43 (1988), blz. 141.

[98] Hoek, Grafelijke lenen Delft (1984), blz. 317 (leen 25). Op 16 juli 1331 wordt zij opnieuw beleend met inbegrip van de leenmannen.

[99] Hoek, grafelijke lenen Delft (1984), blz. 324 (leen 27).

[100] Hoek, Grafelijke lenen De Lier-3 (1984), blz. 411 (leen 8).

[101] Kort, grafelijke lenen Rijnland-2 (1989), blz. 476-477 (leen 321).

van der Made, moeder van Philips, afstand doet van haar recht op dat land. Met de bepaling dat na zijn dood het goed aan het bouwfonds van het klooster zal komen.[102]

Op 23 november 1399 wordt Philips van Polanen, ridder, beleend met een tiende in 'Alpherthoorn', bij dode van vrouwe Van der Made, zijn moeder.[103] Een dag later, op 24 november, wordt heer Philips van Polanen, bij dode van zij moeder, de vrouwe Van der Made, beleend met de woning en het land, gelegen tussen de Delf en de Madesloot, groot 44 morgen, 10 morgen land, dat Hugo de Rode in achterleen houdt, 1 pond per jaar in 'Biselant',[104] alsmede met de tiende van Delft.[105]

2. (verm.) *Aleid van der Made*, vermeld 1338.

In de rekening van heer Simon van Benthem, houtvester van Holland, komt de ontvangst voor onder het kopje 'In Nortich, in Nortigherhout ende in Langhevelt van veenhure' ontvangen in 1338: 'Item Alijd van der Made, 2 s.'.[106]

III-b. *Dirk van der Made*, knaap (1335), baljuw van Delf- en Schieland (1321,[107] 1326),[108] vermeld 1317-1335, overl. tussen 20 juni 1335 en 12 maart 1343, tr. *Elisabeth van der Merwede (van Almkerk)*,[109] vermeld 1326-1327, dr. van Jan van der Merwede en Beatrix, dr. van Lodewijk de Kastelein.

In de rekening van Engelbrecht (van Voorschoten), rentmeester van Noordholland, over het jaar 1317 komt de volgende uitgave voor: 'Dit is dat Enghebrecht wtghegheven heeft van mijns heren lande te diken. In den eersten in Schyeland, van mijns hereen lande in de Broec, bi Dirc van der Made, 2 pond 12d.'.[110]

De heer van Putten en zijn echtgenote verbinden op 21 februari 1317 al hun erfgoederen in Holland en Zeeland aan graaf Willem III om een aantal edellieden, w.o. Dirk van der Made, schadeloos te houden.[111] Graaf Willem III belooft op 22 februari 1317 heer Dirk Bokel, Dirk van der Made en Jan van Bergen schadeloos te houden voor de borgtocht t.b.v. van de heer van Putten.[112] Ten tijde van Dirk Screvel, abt van de abdij Egmond (1319 en 1326), is er een kwestie gerezen over de tienden van Kool, Beukelsdijk en Blommersdijk tussen de abt en de weduwe van heer Dirk Bokel. De opgestelde brief zou mede door Dirk van der Made, als leenman van de abdij, worden bezegeld, maar de weduwe zei dat de brief niet bezegeld mocht worden zolang

[102] Meilink, Abdij Egmond, no. 640, d.d. 24-7-1396 (1396, op Sinte Jacobsavont); Hoek, Grafelijke lenen De Lier-3 (leen 8A).
[103] Kort, Leenkamer Teylingen (1985), blz. 691 (leen 6).
[104] Hoek, Grafelijke lenen Delft (1984), blz. 317 (leen 25). Op 16 juli 1331 wordt zij opnieuw beleend met inbegrip van de leenmannen.
[105] Hoek, grafelijke lenen Delft (1984), blz. 324 (leen 27).
[106] Smit, Rekeningen VII, blz. 103.
[107] Smit, Rekeningen VIII, blz. 159: 'Jan van Rozenburg was in 1321 baljuw van Delf- en Schieland, en schijnt daarna opgevolgd te zijn door Dirk van der Made in 1321, omdat voornoemde Jan in 1323 tot 1325 het ambt van baljuw van Rijnsland was opgedragen'.
[108] Unger, Regesten Rotterdam no. 349, d.d. 29-9-1326.
[109] B. de Keijzer, *Van der Merwede* (Emmen, 2022). Gepubliceerd op HoGenDa.
[110] Hamaker, Rekeningen I, blz. 69.
[111] Van Mieris II, blz. 168, d.d. 21-2-1317 (1316, des manedaghes na grote vastenavont) (toepassing paasstijl).
[112] Van Mieris II, blz. 169, d.d. 22-2-1317 (1316, des dinxdaghes na grote vastenavont) (toepassing paasstijl).

de abt leefde.[113] Dirk van der Made geeft op 3 februari 1320 een vidimus van drie oorkonden van 1264, 1265 en 1268[114] t.b.v. van het gasthuis te Delft, en bezegelt het charter (afb. 9).[115]

Afb. 9. Zegel van Dirk van der Made, knaap (1320).[116]
(Stadsarchief Delft)

Op 19 juni 1326 beleent Elisabeth van Almkerk bij dode van Dirk de Burggraaf haar neef, Jan de Burggraaf, met een hofstede en 8 morgen land, gelegen in Almkerk.[117] Op 2 januari 1327 worden de huwelijkse voorwaarden opgesteld tussen Philips van Wassenaar en jkvr. Elisabeth, dochter van heer Jan van der Dussen, ridder. Onder de borgen, die Philips van Wassenaar stelt jegens heer Jan van der Dussen, wordt o.a. Dirk van der Made genoemd.[118] Op dezelfde dag beloven Jan van der Dussen, ridder, en Jan, zijn zoon, aan Philips van Wassenaar en jkvr. Elisabeth, zijn dochter, bij een wettig huwelijk 300 pond te betalen; uit te keren 50 pond per jaar op Pasen of binnen 14 dagen daarna.[119] Philips van Wassenaar belooft op 4 januari 1327 graaf Willem III schadeloos te houden. Onder de borgen o.a. Dirk van der Made.[120]

Graaf Willem III verklaart op 22 juli 1327 dat jonkvrouw Elisabeth Jansdr. van der Merwede, getrouwd met Dirk van der Made, ten overstaan van hem en zijn leenmannen afziet van alle aanspraken, die zij ten opzichte van Willem van Horne, heer van Altena, hadden en waarover onenigheid was ontstaan. Het gaat om aanspraken op het 'stienhuys' te Zandwijk, dat 'gebroken' is, verder op de gerechten Muilwijk, Almkerk, Zandwijk, Huppel, Uithoven, en de 'Nederscuwe', alsmede een derde deel van alle vervallen[121] in voornoemde gerechten, voorts een hofstede met 4 morgen land, gelegen in Zandwijk, een hofstede met 8 morgen land, gelegen tot Emmikhoven, die Dirk van Cranendonk in leen heeft, en alle vervallen die tot deze dagen

[113] Van Mieris, blz. 758-759, d.d. (tussen 1319 en 1326).
[114] OHZ II no. 109, d.d. 8-2-1264, no. 131, d.d. 24-10-1264 en no. 177, d.d. 30-11-1268.
[115] SA Delft, Archieven van het stadsbestuur van Delft, inv.nr. 2099, d.d. 3-2-1320.
[116] Beschrijving: 1. omschrift: [*S'·DIDERICK·VAN·DER·MAD[E]
2. kenmerken: rond, ca. - mm, rode was, gaaf.
3. zegelbeeld: een halfrond schild gevat in een rondboogvierpas, geplaatst op een vierhoekvormige sierlijst.
4. wapen: een schuinbalk beladen met drie bollen met in het schildhoofd een barensteel met drie hangers.
[117] Brakke, Leenkamer Hodenpijl (1965), blz. 249 (leen 43); J.C. Kort, Een leen van Elisabeth van Almkerk, 1327-1694. Gepubliceerd op HoGenDa.
[118] Van Mieris II, blz. 375, d.d. 2-1-1327 (1326, des vridaghes na jaersdach) (toepassing paasstijl).
[119] Van Mieris II, blz. 375-376, d.d. 2-1-1327 (1326, des vridaghes na jaersdaghe) (toepassing paasstijl).
[120] Van Mieris II, blz. 376, d.d. 4-1-1327 (1326, des sondaghe voir dertiendagh) (toepassing paasstijl).
[121] Dat wil zeggen renten, inkomsten e.d.

verschenen zijn.[122] Op dezelfde dag krijgt zij ingevolge de uitspraak, gedaan door graaf Willem III, van Willem van Horne, heer van Altena, ter genoegdoening 40 pond zwarte Tournois per jaar uitgekeerd uit de opbrengst van 48 morgen land, gelegen Uitwijk, te betalen uiterlijk op Pasen, eventueel te lossen met 400 pond Tournois,[123] waarna Willem van Horne, heer van Altena, jonkvrouw Elisabeth, dochter van Jan van der Merwede, echtgenote van Dirk van der Made, beleent met de 40 pond zwarten Tournois, in leen te houden volgens Brabants recht.[124]

Op 19 juli 1330 verkoopt graaf Willem III aan jonkvrouw Elisabeth, dochter van wijlen heer Willem van der Made, ridder, al het leengoed dat hem door het overlijden van heer Willem aan hem was toegevallen, uitgezonderd 34 pond Hollands per jaar, die heer Willem van ons hield uit de bede te Pijnacker, en de gift van de kerk te Delft. Indien jonkvrouw Elisabeth zonder wettige kinderen na te laten overlijdt zal het leengoed komen op Dirk van Made, haar oom, die ze zal houden als rechtleen. In het geval Dirk van der Made overlijdt voor Elisabeth, en zij daarna overlijdt zonder wettige kinderen, dan zal het leengoed komen op Hendrik, de oudste zoon van Dirk van der Made, die hij heeft bij de dochter van Jan van der Merwede, eveneens als rechtleen.[125] Graaf Willem III verlijdt op 18 juli 1331 jkvr. Lijsbeth Willemsdr. van der Made met het goed van haar vader,[126] waarna dit goed – op haar verzoek – wordt verkocht aan Dirk van der Made met uitzondering van de gift van de kerk te Delft en een rente te Pijnacker.[127]

Op 6 maart 1334 bewilligt graaf Willem III dat Dirk, burggraaf van Leiden, het huis te ‘Poedekenpoele’ (Paddenpoel bij Oegstgeest)[128] met het erbij behorende land (25 morgen), roerende aan de grafelijkheid, in leen overdraagt aan zijn neef Dirk van der Made.[129]

Opmerkingen

Volgens het door Kort vervaardigde repertorium hingen van de hofstad Paddenpoel zes lenen af,[130] waarvan er later vijf terug te vinden zijn in de leenkamer Hodenpijl.[131] Daarnaast heeft hij los daarvan vier lenen, die van Jan van der Made werden gehouden, tot een repertorium verwerkt,[132] waarvan er één ook voorkomt in zowel de leenkamer Paddenpoel als de leenkamer Hodenpijl.[133] Beide repertoria, gepubliceerd op HoGenDa, zijn afkomstig uit de nalatenschap van Kort; dus kan het zijn dan ze nog niet voor publicatie gereed waren.

---

[122] NA, AGH inv.nr. 289, fol. 46, no. 259, resp. inv.nr. 290, fol. 55, no. 263, d.d. 22-7-1327; Korteweg, Rechtsbronnen, no. 77, d.d. 22-7-1327; Van Mieris II, blz. 432, d.d. 22-7-1327 (1327, op Sinte Marie-Magdaleenendagh).
[123] NA, AGH inv.nr. 289, fol. 46, no. 260, resp. inv.nr. 290, fol. 55v-56, no. 264, d.d. 22-7-1327; Korteweg, Rechtsbronnen, no. 78, d.d. 22-7-1327; Van Mieris II, blz. 433-434, d.d. 22-7-1327 (1327, op Zente Marien-Magdalenendach).
[124] Van Mieris, blz. 434, d.d. 22-7-1327 (1327, op Zente Marien-Magdalendach).
[125] NA, AGH inv.nr. 242, fol. 73v, no. 479, resp. inv.nr. 243, fol. 89v, no. 489, d.d. 19-7-1330.
[126] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 198, d.d. 18-7-1331 (1331, donderdag voor S. Marien Magdalendag).
[127] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 198, d.d. 20-7-1331 (1331, zaterdags voor S. Marien Magdalendag).
[128] Fockema Andrea, Kastelen Rijnland, blz. 83. In 1393 is het verwoest en daarna herbouwd. In 1420 is het opnieuw verwoest en niet meer herbouwd. Sedert 1431 ligt op die plaats het klooster Mariënpoel.
[129] Van Mieris II, blz. 561, d.d. 6-3-1334 (1333, ’t sonnendaghes up half vasten) (toepassing paasstijl); Hoek, Leenkamers Wassenaar, blz. 118 (leen 84).
[130] Kort, Leenkamer Paddenpoel.
[131] Brakke, Leenkamer Hodenpijl (1965), blz. 223 (leen 3 = leen 2 Paddenpoel), 238 (leen 29 = leen 1 Paddenpoel), 240 (leen 33 = leen 4 Paddenpoel), 246 (leen 36 = leen 5 Paddenpoel), en 252 (leen 45 = leen 6 Paddenpoel). N.B. Leen 3 Paddenstoel ontbreekt in de leenkamer Hodenpijl!
[132] Kort, Lenen Jan van der Made.
[133] Brakke, Leenkamer Hodenpijl (1965), blz. 240 (leen 33 = leen 4 Paddenpoel en leen 1 Lenen Jan van der Made).

Uit de leenkamer Paddenstoel blijkt dat er twee beleningen, gedateerd 18 juni 1328 en 30 januari 1331,[134] zijn, die op naam van Dirk van der Made staan. Dit ondanks dat hij nog niet met de hofstede was beleend. Twee daaropvolgende beleningen, gedateerd 11 februari 1346 en 17 juli 1347,[135] staan op naam van zijn zoon, Hendrik van der Made. Nadat Hendrik was overleden werden de lenen opnieuw verzocht voor de grafelijkheid Holland, waarvan de eerste gedateerd is 8 mei 1351.[136] Voor wat betreft de lenen, gehouden van Jan van der Made, werd de eerste – nadat hij was overleden – op 17 december 1351 voor de grafelijkheid van Holland opnieuw verzocht. Hieruit kan worden opgemaakt dat na het overlijden van Hendrik- en Jan van der Made deze lenen (grotendeels) zijn afgestorven.
Het lijkt er sterk op dat de lenen van de hofstad Paddenpoel en de lenen, die van Jan van der Made werden gehouden, één geheel vormen en dat na het overlijden tussen 20 juni 1335 en 12 maart 1343 van Dirk van de Made zijn oudste zoon Hendrik hem is opgevolgd. Hendrik is overleden tussen 17 juli 1347 en 8 mei 1351, waarna hij is opgevolgd door zijn broer Jan, die overleden is tussen 8 mei 1351 en 17 december 1351.

In de rekening van heer Jan van Polanen, baljuw van Rijnland en Woerden, komt een uitgave voor, gedaan op 24 oktober 1333, namelijk: ‘Item selves sonendages voerseyt (na 11000 Maechden) was haer Jan van Polanen, Jan van Sasnem (= Sassenheim), Dieric van der Made, Jan van der Spanghe, ende Enghebrecht, ghevaren in Sviendrecht; verteerden si toet Clais Lampen, do si wederquamen, 8 s.’.[137]

Afb. 10. Zegel van Dirk van der Made, knaap (1335).[138]
(Nationaal Archief, foto H. den Hertog)

Dirk van Matenesse verklaart op 20 juni 1335 verkocht te hebben aan zijn neef heer Willem van Duivenvoorde, heer van Oosterhout, al zijn rechten op de tienden te Raamsdonk, die heer Dirk Bokel, zijn grootvader, had en overdroeg aan zijn broer Jan van der Donk. Hij belooft de tienden t.b.v. heer Willem van Duivenvoorde over te dragen aan de leenheer, en bezegelt de

---

[134] Kort, Leenkamer Paddenpoel (leen 1 en 2).
[135] Kort, Leenkamer Paddenpoel (leen 4 en 5).
[136] Kort, Leenkamer Paddenpoel (leen 2).
[137] Smit, Rekeningen VII, blz. 37.
[138] Beschrijving: 1. omschrift: *S’DIRC·VAN·DER·MADE
2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, licht beschadigd.
3. zegelbeeld: een halfrond schild gevat in een rondboogzespas.
4. wapen: een schuinbalk beladen met drie bollen.
5. opmerking: de ‘N’ in ‘VAN’ staat in spiegelschrift.

brief met zijn ‘maghen’ (bloedverwanten) heer Jan van Polanen, ridder, en Dirk van der Made, knaap (afb. 10).[139]

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrik van der Made*,[140] vermeld 1330, 1343-1347, overl. tussen 17 juli 1347 en 8 mei 1351, vermeld 1351, 1354 (postuum).

   Na het overlijden van zijn vader, tussen 20 juni 1335 en 12 maart 1343, is hij beleend met het huis te ‘Poedekenpoele’ te Oegstgeest.[141] Op 12 maart 1343 verklaart Hendrik van der Made dat hij bij testament geschonken heeft aan Alide, zijn bastaardzuster, 11 morgen land, gelegen in Popswoude, en bezegelt het stuk met heer Dirk van Matenesse, ridder, en Daniel van Rodenrijs, zijn bloedverwanten.[142]

   Hendrik van der Made verklaart op 17 juli 1347 nadat Margriet, Jacob Foeyen weduwe, hem 3 morgen land, gelegen in het ambacht Schie in Beukelsdijk, gemeen met Goeswijn van de Lede, uit eigen goed had opgedragen ten behoeve van Machteld Jansdr. van der Made, deze 3 morgen land aan Machteld in leen te hebben gegeven, met regeling van de erfopvolging.[143] Op dezelfde dag wordt Machteld, dochter van Jan van der Made en Jutte, na overdracht door Margriet, weduwe van Jacob Foeyen, beleend voornoemd land te versterven bij kinderloos overlijden op de naaste van volle geboorte van het geslacht van der Made.[144] Na het overlijden van Hendrik van der Made (en Jan van der Made) is het leengoed Paddenpoel afgestorven. Op 15 december 1354 werd Jan van de Wateringe met het huis beleend.[145]

2. *Jan van der Made*, volgt IV-a.
3. *Margriet (Griete) (van der Made)*, vermeld 1347, 1367, tr. *Jacob Foeyen*, overl. voor 17 juli 1347.

   In de grafboeken van de Oude kerk te Delft wordt melding gemaakt van ‘een grote blauwe zerk’ ten name van ‘Jan van der Made, Griete Foyen, broeder’; betaald door Griete Jacob Foyen (1367).[146]

4. *Beatrix van der Made*, non (1364) in de Abdij van Rijnsburg, vermeld 1362-1388, overl. tussen 4 november 1388 en 29 april 1398, tr. *Arnoud van Hodenpijl*, ridder (1355), vermeld 1341,[147] 1355,[148] 1357,[149] overl. tussen 1357 en 26 november 1362.

---

[139] Unger, Regesten Rotterdam no. 447, d.d. 20-6-1335 (1335, des dinsdaghes voer Sent Jansdach te midsoemer).
[140] Brakke, Leenkamer Hodenpijl (1965), blz. 222 (inleiding).
[141] Hoek, Leenkamers Wassenaar (1978), blz. 118 (leen 84).
[142] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 287, d.d. 12-3-1343 (1342, op S. Gregoriusdach) (toepassing paasstijl); Unger, Regesten Rotterdam no. 523, d.d. 12-3-1343 (1342, op Sinte Gregorijsdach) (toepassing paasstijl), Meilink, Abdij Egmond, no. 280, d.d. 12-3-1342 (op S. Greghorysdach).
[143] Unger, Regesten Rotterdam no. 576, d.d. 17-7-1347 (1347, des dijnxdaghes na Sinte Margrietendach); Kort, Leenkamer Paddenpoel (leen 4).
[144] Brakke, Leenkamer Hodenpijl (1965), blz. 240 (leen 33).
[145] Hoek, Leenkamers Wassenaar (1978), blz. 118 (leen 84).
[146] Van Krogt, Grafboeken Oude kerk Delft, blz. 271.
[147] Hoek, Leenkamer De Lek en Polanen (1982), blz. 175-177 (leen 72).
[148] Hoek, Grafelijk lenen Maasland (1970), blz. 130 (leen 76), 131 (leen 77), 133 (leen 79), 134 (leen 80); Hoek, Grafelijke lenen in De Lier (1973), blz. 86 (leen 20).
[149] Hoek, De woning van Dirk van Hodenpijl, kolom 8.

Toelichting

Beatrix van Hodenpijl is nadat zij weduwe was geworden ingetreden in het klooster. Blijkens haar titulatuur zal zij de weduwe van een ridder met de toenaam Hodenpijl zijn geweest, en hun zoon, Dirk van Hodenpijl, die de goederen van Dirk van der Made, zijn grootvader, erfde. Haar man zal Arnoud van Hodenpijl, ridder, zijn geweest, die voor 26 november 1362 is overleden.
Heer Arnoud van Hodenpijl koos tijdens de Hoekse en Kabeljauwse twisten voor de Hoekse kant en blijkt in 1351, samen met zijn zoon Jan, te zijn verbannen. Het huis Hodenpijl werd in dat jaar verwoest en zijn bezittingen geconfisqueerd. Vader en zoon hebben zich respectievelijk op 13 februari en 20 maart 1355 met de graaf verzoend.[150]
In de literatuur wordt Aleid (van der Made), getrouwd met Jan van Hodenpijl, vermeld op 9 maart 1356,[151] als dochter van Dirk van der Made opgevoerd,[152] maar daarover is geen bevestiging gevonden.
Het geslacht Van Hodenpijl zit gecompliceerd in elkaar en verdient onderwerp te zijn van een nieuw genealogisch onderzoek.

Beatrix van Hodenpijl wordt voor het eerst vermeld in het testament, die Margriet, vrouwe van Rosenburg, te Rijnsburg maakt op 26 november 1362. Zij ontvangt na haar overlijden een legaat van 15 schelling per jaar.[153] Willem van Foreest oorkondt op 23 juni 1364 dat hij aan Beatrix, non te Rijnsburg, 4½ morgen land, gelegen in 'de vrouwenambacht van Dorp', gemeen met Hendrik, zoon van mr. Dirk van Thienen, verkocht heeft.[154]

Op 7 januari 1372 verklaart Agnes van Horne, abdis van Rijnsburg, schuldig te zijn aan Margriete van Uppel 7 pond Hollands per jaar uit de wijnkelder. Na het overlijden van Margriete zullen 40 schelling (= 2 pond) aan 'Ver Lisebeth van Hodenpijl' en 5 pond aan jonkvrouwe Jutte van Uppel, Margriete's zuster, komen met de conditie dat na het overlijden van Elisabeth en Jutte deze renten aan de wijnkelder zullen terugvallen om daarmee de jaargetijden te doen van Margriete, Elisabeth en Jutte, evenals enige andere personen.[155]

Agnes van Horne, abdis van Rijnsburg, verklaart op 4 augustus 1374 dat Beatrix van Hodenpijl aan de wijnkelder 40 pond heeft gegeven t.b.v. Jutte van Uppel, non, waaruit deze jaarlijks 4 pond zal ontvangen, welke rente na haar overlijden zal overgaan op Margriet van Uppel, haar zuster, terwijl na Margriet's overlijden daarvoor de memorie zal worden gehouden voor Beatrix, haar zuster (= dochter) Elisabeth, Jutte en alle

[150] Hoek De woning van Dirk van Hodenpijl, kolom 6.
[151] Foreest, Hodenpijl, kolom 192 (voetnoot 45), 193 (voetnoot 49) en 194 (voetnoot 62). In de laatste voetnoot wordt gesproken over 'Joncvrouwe Alijt Jans wijf van Hodenpijl' met verwijzing naar (1) voetnoot 45, namelijk het Archief Koningsveld, inv.nr. 65 (regest no. 144), d.d. 9-3-1356; echter in dit charter wordt zij niet als zodanig aangetroffen, en (2) terug naar voetnoot 49, namelijk Het archief van het huis Duivenvoorde, gepubliceerd in V.R.O.A. 1920 (deel I0, blz. 312, regest no. 13 en 14, d.d. 24-6-1360; maar ook daar wordt zij niet genoemd.
[152] Hoek, De woning van Dirk van Hodenpijl, kolom 9-10.
[153] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 352, d.d. 26-11-1362.
[154] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 365, d.d. 23-6-1364.
[155] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 420, d.d. 7-1-1372.

gelovige zielen.[156] Op 5 november 1374 verklaart Claas, bastaard van Wassenaar, schout van Rijnsburg, dat 'Dirc uter Delle' verkocht heeft aan Beatrix van Hodenpijl, non, een halve morgen land, welk land zij aan de kamer van het klooster heeft geschonken voor de zielen van haar en haar ouders.[157]

Sophia van Ravenswaey maakt op 23 september 1377 haar testament, en legateert o.a. aan Beatrix en Elisabeth van Hodenpijl, ieder een zilveren lepel.[158] Op 4 september 1378 koopt Philips Aertsz. van den Dam, schout van Voorschoten, van 'Dirc Wemar' ten behoeve van Elisabeth van Hodenpijl, non, 1½ morgen land, gelegen in het ambacht Voorschoten, welk land zal versterven op de houder van de brief.[159] Jan Hoec koopt op 1 mei 1381 ten behoeve van Elisabeth van Hodenpijl een half morgen land, gelegen in Poeldijk.[160] Jan Hoec oorkondt dat hij op 3 maart 1383 gekocht heeft ten behoeve van Beatrix van Hodenpijl en Sophia van Spangen, non, 5 morgen 1 hond land, gelegen in Maasland.[161] In de testamenten van Margriet van Almkerk, gemaakt op van 12 november 1384 en 4 november 1388, worden aan 'ver Beatrix van Hodenpijl en ver Lysbeth, haer dochter,' legaten verstrekt.[162]

Hierna wordt Beatrix van Hodenpijl niet meer genoemd, zodat het voor de hand ligt dat zij niet lang daarna is overleden. In ieder geval voor 29 april 1395 toen de kapittel-vrouwen van het klooster Rijnsburg werden opgesomd w.o. Hasa van Kraaienstein, Sophia van Spangen, Elisabeth van Hodenpijl, Margriet van Uppel en Jutta van Uppel.[163] Op 20 december 1401 doet Katharina van Reimerswaal afstand als abdis ten behoeve van Margaretha van Buren. In dezelfde oorkonde wordt echter vermeld: 'constituta Elysabeth de Hodenpijl, monialis, priorisse monastris'. Dat wil zeggen dat Elisabeth van Hodenpijl op dat moment werd geïnstalleerd als priorin van de abdij.[164] In die functie wordt zij in de jaren 1401, 1402 en 1403 genoemd.[165]

Bastaard:

5. *Aleid (van der Made)*, vermeld 1334-1343, overl. voor 1 oktober 1355, tr. *Arent van den Dorp*, overl. voor 1 oktober 1355.

In 1334 is een zogenaamde 'verclaringhe van sgraven renten in Noorthollant' opgesteld, w.o. de volgende ontvangst wordt vermeld: 'Item van der porters lande binnen Delf; Dirx dochter van der Made, 8 sc. 10½ d.'.[166]

Op 12 maart 1343 verklaart Hendrik van der Made dat hij bij testament geschonken heeft aan Alide, zijn bastaardzuster, 11 morgen land, gelegen in Popswoude, en

[156] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 439, d.d. 4-8-1374.
[157] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 440, d.d. 5-11-1374.
[158] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 453, d.d. 23-9-1377.
[159] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 457, d.d. 4-9-1378.
[160] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 479, d.d. 1-5-1381.
[161] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 494, d.d. 3-3-1383.
[162] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 503, d.d. 12-11-1384, resp. no. 515, d.d. 4-11-1388.
[163] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 543, d.d. 29-4-1395.
[164] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 573, d.d. 20-12-1401.
[165] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 574, d.d. 20-12-1401, no. 575, d.d. 7-1-1402 en no. 590, d.d. 13-9-1403.
[166] Hamaker, Rekeningen I, blz. 187.

bezegeld het stuk met heer Dirk van Matenesse, ridder, en Daniel van Rodenrijs, zijn bloedverwanten.[167]

Op 1 oktober 1355 beslissen Dirk, heer Jacobsz., baljuw van Popswoude, vanwege de abt van Egmond, Willem die Visscher, schout, en de gemene buren, bij *kenning*[168] in het geschil tussen Aernt van Delf, zoon van Arent van den Dorp, en Jan van Hodenpijl, over goederen in Popswoude, die Arent aangekomen waren door zijn huwelijk met Aleid, en die hij tot dusver in erfhuur heeft gehad van de abt van Egmond. Jan van Hodenpijl bestrijdt de rechtmatigheid van de erfhuur, omdat Arents vrouw een 'keefs' (bastaard) dochter van Dirk van der Made was, en geen erfgename van Hendrik of Jan van der Made. De zaak wordt terugverwezen naar de abt om de kwestie samen met zijn leenmannen te beslechten.[169]

Uit dit huwelijk:
1. *Aernt van Delf*, vermeld 1355.

IV-a. *Jan van der Made*, knaap (1350), vermeld 1347-1353, overl. tussen 8 mei 1351 en 17 december 1351, als balling,[170] postuum vermeld 1353, 1355, tr. *Jutte*, vermeld 1347.

Op 17 juli 1347 wordt Machteld, dochter van Jan van der Made en Jutte, na overdracht door Margriete, weduwe van Jacob Foeyen, beleend met 3 morgen land, gelegen in Beukelsdijk, gemeen met Goeswijn van der Lede, te versterven bij kinderloos overlijden op de naaste van volle geboorte van het geslacht van der Made.[171]

In het Wapenboek Bellenville is het wapen van Jan van der Made, vermeld met het jaartal 1350, opgenomen en kan als volgt worden omschreven: 'in goud een zwarte schuinbalk beladen met drie zilveren bollen' (afb. 11).[172]

Afb. 11. Wapen van Jan van der Made.
(Afbeelding in het Wapenboek Bellenville)

[167] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 287, d.d. 12-3-1343 (1342, op S. Gregoriusdach) (toepassing paasstijl); Unger, Regesten Rotterdam no. 523, d.d. 12-3-1343 (1342, op Sinte Gregorijsdach) (toepassing paasstijl), Meilink, Abdij Egmond, no. 280, d.d. 12-3-1342 (op S. Greghorysdach).
[168] Schriftelijke optekeningen van een uitspraak van schepenen.
[169] Meilink, Abdij Egmond, no. 354, d.d. 1-10-1355 (1355, op S. Baefsdach).
[170] Hoek. De woning van Dirk van Hodenpijl, kolom 7.
[171] Brakke, Leenkamer Hodenpijl (1965), blz. 240 (leen 33).
[172] Pastoureau, Wapenboek Bellenville, blz. 192 (no. 868 – beschrijving). Facsimile van het wapenboek, fol. 43.

Hertog Willem van Beieren heeft op 23 mei 1350 een verbond gesloten met zijn Kabeljauwse partij tegen de Hoeken; Jan van der Made, knaap, behoort tot de Hoeken.[173] Op 5 september 1350 is een akte van bijstand opgesteld door vele edellieden w.o. genoemd Jan van der Made, knaap, ten behoeve van de keizerin. Omgekeerd neemt Margaretha, keizerin, gravin van Henegouwen, Holland etc. de voornoemde edelieden in haar bescherming op.[174]

Hertog Willem van Beieren, etc. bevestigt op 20 januari 1353 de stad Delft de 600 pond Hollands, die zijn voorouders hadden gegeven om de muren en vesting te versterken, en waarvoor hij drie vierde deel van 22 morgen land, gelegen op Ockenberg, die van Jan van der Made zijn geweest, ter beschikking stelt.[175]

In de grafboeken van de Oude kerk te Delft wordt melding gemaakt van ‘een grote blauwe zerk’ ten name van ‘Jan van der Made, Griete Foyen, broeder’; betaald door Griete Jacob Foyen (1367).[176]

Uit dit huwelijk:

1. *Machteld Jansdr. van der Made*, vermeld 1347-1351, tr. (tussen 17 juli 1347 en 30 december 1351) *Dirk Heymensz.*, vermeld 1351.

   Hendrik van der Made verklaart op 17 juli 1347 nadat Margriete, Jacob Foeyen weduwe, hem 3 morgen land, gelegen in het ambacht Schie in Beukelsdijk, gemeen met Goeswijn van de Lede, uit eigen goed had opgedragen ten behoeve van Machteld Jansdr. van der Made, dit land opnieuw aan Machteld in leen te hebben gegeven, met regeling van de erfopvolging.[177] Op de zelfde dag wordt Machteld, dochter van Jan van der Made en Jutte, na overdracht door Margriete, weduwe van Jacob Foeyen, beleend met voornoemd land te versterven bij kinderloos overlijden op de naaste van volle geboorte van het geslacht van der Made.[178]

   Op 30 december 1351 blijkt Machteld, dochter van Jan van der Made, echtgenote van Dirk Heymensz., van de graaf 3 morgen land, gelegen in Beukelsdijk, gemeen met Goeswijn van der Lede, met ledige hand in leen te hebben ontvangen, die zij voorheen in leen placht te houden van Jan van der Made.[179]

II-b. *Aelbrecht (Albert) van Ockenberg*, vermeld 1267, 1282, 1299.

In 1267 vermaakt Clementia van Noorwijk aan het hospitaal van St. Jan en St. Katarina, en het Duitsche huis te Utrecht, enige landerijen w.o. een stuk land dat zij gekocht heeft van Dirk van

[173] Van Mieris II, blz. 778, d.d. 23-5-1350 (1351, des sonnedaechs opten beloken Pingsterendach op den drie en twintichsten dach in Meye). Van Mieris heeft terecht het jaartal geamendeerd in 1350, omdat in 1351 ‘beloken pinksteren’ op 11 juni viel.
[174] NA, Archief Graven van Holland inv.nr. 27, d.d. 5-9-1350; Drossaers, Domeinraad no. 475, d.d. 5-9-1350, resp. no. 476, d.d. 5-9-1350.
[175] Van Mieris II, blz. 808, d.d. 20-1-1353 (1352, op Sinte Agnieten avonde) (toepassing paasstijl).
[176] Van Krogt, Grafboeken Oude kerk Delft, blz. 271.
[177] Unger, Regesten Rotterdam no. 576, d.d. 17-7-1347 (1347, des dijnxdaghes na Sinte Margrietendach); Kort, lenen Jan van der Made (leen 1 = leen 4 Paddenstoel).
[178] Brakke, Leenkamer Hodenpijl (1965), blz. 240 (leen 33).
[179] Unger, Regesten Rotterdam no. 648, d.d. 30-12-1351 (1351, des vridaghes na Kersdach); Brakke, Leenkamer Hodenpijl (1965), blz. 240 (leen 33 = leen 4 Paddenstoel).

Raaphorst, ridder, gelegen in de parochie Rijswijk, dat aan de oostzijde belend wordt door het land van Albert van Ockenberg.[180]

In het oudste register van graaf Florens,[181] te dateren tussen 16 oktober 1282 en 1 januari 1284, waarschijnlijk 1282 (najaar),[182] komt Aelbrecht van Ockenberg met de volgende lenen voor: 'Alebrecht van Ockenberghe ene halve hoeve te Popswoude,[183] .xi. morghen op Ruueen, op die Made .vii. morghen,[184] bider Sikerlide .vii. morgen'.[185]

Op 11 juli 1299 wordt er een overeenkomst gemaakt tussen de proost van Koningsveld en de eigenaren, w.o. Aelbrecht van Ockenberge, van een molen dat op het land van het klooster, gelegen bij de Made, staat met nadere bepalingen.[186]

Kinderen:
1. *Willem Aelbrechtsz. van Ockenberg*, volgt III-c.
2. *Dirk van Ockenberg*, volgt III-d.
3. *Hendrik van Ockenberg*, schepen van Delft (1316),[187] vermeld 1316, 1329, 1331.[188]

   Op 29 april 1329 wordt 'Heynric van Ockenberghe' vermeld in een belending van land, gelegen in Popswoude.[189]

   In de grafboeken van de Oude kerk te Delft wordt melding gemaakt van 'een stickende blauwe zerk' ten name van 'Heynric van Ockenbergh (1367).[190]

4. *Traveis van Ockenberg*, vermeld 1318.
5. *Mabelia van Ockenberg*, vermeld 1318.

   Misschien is een zoon van haar Jan van Ockenberg. Hij wordt genoemd in 1334 en wiens kinderen wellicht zijn Jan van Ockenberg en Mabelia Jansdr. van Ockenberg, die in 1388 worden vermeld.

   In 1334 is een zogenaamde 'verclaringhe van sgraven renten in Noorthollant' opgesteld, w.o. de volgende ontvangst wordt vermeld: 'Item van der porters lande binnen Delf; Jan van Ockenberghe, 6 sc. 7 d. (1) mite',[191] alsmede 'Item in die Leede van Lanthure, Jan van Ockenberghe, 7 sc. 1½ d.'.[192]

---

[180] De Geer tot Oudegein, Ridderlijke Duitsche Orde, no. 250, d.d. 1267; Hardenberg, Van Rijswijk, 149; OHZ III no. 147, d.d. [25-12-]1266 – [6-4-]1268.
[181] Muller, Het oudste register, blz. 71.
[182] De Keijzer, Het oude register, blz. 473.
[183] Hoek, Grafelijke lenen Delft (1984), blz. 317 (leen 21B).
[184] Hoek, Grafelijke lenen Delft (1984), blz. 314 (leen 12).
[185] Hoek, Grafelijke lenen Delft (1984), blz. 314 (leen 13).
[186] Drossaers, Statenkloosters, blz. 40, no. 32, d.d. 11-7-1299 (1299, des saterdaghes voer sente Margrietendach); OHZ V no. 3485, d.d. 11-7-1299.
[187] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 150, d.d. 25-11-1316 (1316, in sente Katrinendaghen).
[188] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 203, d.d. 27-2-1332 (1331, des donredaghes na sinte Matthiesdaghe) (toepassing paasstijl); Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 205, d.d. 28-2-1331 (1330, des donredaghes na sente Mathiisdaghe) (toepassing jaarstijl).
[189] Hoek, Grafelijke lenen Delft (1984), blz. 314 (leen 11).
[190] Van Krogt, Grafboeken Oude kerk Delft, blz. 181.
[191] Hamaker, Rekeningen I, blz. 187.
[192] Hamaker, Rekeningen I, blz. 187.

Mabelia Jansdr. van Ockenberg wordt na opdracht uit eigen op 8 februari 1388 beleend met 7 morgen land, gelegen op Ockenberg, bij kinderloos overlijden te versterven op de nakomelingen van haar broer Jan van Ockenberg.[193]

6. (verm.) *Hugo van Ockenberg*, overl. voor 11 februari 1346.

De kinderen van Hugo van Ockenberg worden op 11 februari 1346 genoemd in een belending van land, gelegen Ockenberg.[194]

III-c. *Willem Aelbrechtsz. van Ockenberg*, vermeld 1313-1323, overl. tussen 20 november 1323 en 21 juli 1329.

Willem Aelbrechtsz. wordt na opdracht uit eigen aan heer Willem van der Made beleend met 10 morgen land, gelegen in De Vrijeban. Deze belening zal tussen 1 maart 1312 en voor 21 juli 1329 hebben plaatsgevonden.[195]

Op 14 mei 1313 verkoopt graaf Willem III ten vrij eigen aan Willem Aelbrechtsz. van Ockenbergh, in totaal 25 morgen land, gelegen in Maasland, nadat het bij dode van Jan Coppensz. was afgestorven.[196] Simon Voddinc erkent op 5 november 1315 schuldig te zijn aan Willem Aelbrechtsz. van Ockenberg 2 pond jaarlijks op 6 morgen land, waarop Simon woont.[197] Op 6 april 1316 heeft Willem Aelbrechtsz. een jaarlijkse rente van 3 pond, gevestigd op 8 morgen land, gelegen in Maasland, gekocht van Hugo van Rietwijk.[198] IJsbrand des Ridderszoon heeft op 25 november 1316 voor 4 pond per jaar van Willem Aelbrechtsz. gehuurd 11 morgen land, gelegen in het ambacht van Jan van de Wateringe, te Vlaardingen.[199]

Willem Aelbrechtsz. geeft op 18 mei 1318 aan zijn *neef* (kleinzoon) Kerstant, zoon van Kerstant, die hij heeft bij Liesbeth Philipsdr. van Groenevelt, in leen 92½ morgen land, gelegen in Ketelambacht van de heer van Wassenaar, en 7 pond jaarlijkse renten, niet te vervreemden dan met zijn goedkeuring of die van de stad Delft, onder bepalingen over zijn voogdij tot hij 20 jaar is geworden. Indien Kerstant sterft zonder wettige nakomelingen, dan komt het goed onder de zelfde voorwaarden aan zijn broer Pouwels. Bezegeld door hemzelf (afb. 12-links), evenals door heer Dirk van Wassenaar, heer van Wassenaar, en heer Willem van der Made, ridders.[200] Vervolgens maakt Willem Aelbrechtsz. op de zelfde dag bekend, dat hij aan zijn *neef* (kleinzoon) Kerstant, in leen geeft 24 morgen land, gelegen in Maasland, genaamd Jan Coppenzoonsland, en bezegelt de oorkonde (afb. 12-rechts).[201]

---

[193] Hoek, Leenkamer Van de Wateringe (1966), blz. 497 (leen 18).
[194] Brakke, Leenkamer Hodenpijl (1965), blz. 246 (leen 26).
[195] Hoek, Leenkamer Made (1966), blz. 357 (leen 2).
[196] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 49, d.d. 14-5-1313 (1313, des manendaghes na sente Servaesdagh); Hoek, Grafelijk lenen Maasland, blz. 82-83 (leen 3).
[197] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 148, d.d. 5-11-1315 (1315, des woensdaghes voer sinte Martynsdach in den wynter).
[198] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 149, d.d. 6-4-1316 (1316, des dynxdaghes na Palmendaghe) (toepassing jaarstijl).
[199] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 150, d.d. 25-11-1316 (1316, in sente Katrinendaghen).
[200] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 77, d.d. 18-5-1318 (1318, des donredaghes na sente Servaesdagh), resp. d.d. 307-1313 (1313, des sonnendaghes na zente Jacobsdaghe); Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, inv.nr. 391-1, no. 158, d.d. 18-5-1318 (1318, des donredaghes na zente Servaesdaghe).
[201] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, inv.nr. 391-2, no. 159, d.d. 30-7-1318 (1318, des sonnendaghes na zente Jacobsdaghe).

Afb. 12. Zegel van Willem Aelbrechtsz. (1318).[202]
(Nationaal Archief)

Afb. 13. Zegels van Willem Aelbrechtsz. (1318/19).[203]
(Nationaal Archief)

Verder maakt hij op de zelfde dag bekend dat hij aan zijn *neef* (kleinzoon) Kerstant, 13 morgen land, gelegen in Maasland, alsmede een jaarlijkse rente van 5 pond, heeft gegeven, en zegelt de oorkonde (afb. 13-links).[204] Ten slotte beleent hij op 26 april 1319 zijn *neef* (kleinzoon) Kerstant met 128 morgen land, gelegen in Ketelambacht, genaamd het ambacht van de heer van Wassenaar, een jaarlijkse rente van 7 pond, niet te vervreemden zonder zijn goedkeuring

[202] Beschrijving: 1. omschrift: +SIG'LVM·WILLEM·VAN·OCKEB'GHE
2. kenmerken: rond, ca. - mm, rode was, licht beschadigd.
3. zegelbeeld: een halfrond schild.
4. wapen: een licht gebogen schuinbalk beladen met drie bollen (gelijkende als ringen) vergezeld in de linkerbovenhoek van een leeuwenkop.
5. opmerking: het omschrift is moeilijk te lezen.

[203] Beschrijving: 1. omschrift: +SIG'LVM·WILLEM·VAN·OCKEB'GHE
2. kenmerken: rond, ca. - mm, rode was, licht beschadigd.
3. zegelbeeld: een halfrond schild.
4. wapen: een licht gebogen schuinbalk beladen met drie bollen (gelijkende als ringen) vergezeld in de linkerbovenhoek van een leeuwenkop.
5. opmerking: het omschrift is moeilijk te lezen.

[204] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, inv.nr. 391.3, no. 160, d.d. 30-7-1318 (1318, des sonnendaghes na zente Jacobsdaghe).

of van die van de stad Delft, met nadere voorwaarden als hiervoor, en zegelt de oorkonde (afb. 13-rechts).[205]

Op 21 oktober 1319 verklaren de schepenen van Delft dat Wouter Melisz. en Wouter de Borgher van Willem Aelbrechtsz. 19 morgen land, gelegen in Vlaardingerwoud, in erfhuur hebben genomen.[206]

Op 15 april 1320 verleent Mabelia, abdis en het convent van Rijnsburg aan Willem Aelbrechtsz. van Ockenbergh een 'papelike provende' (prebende) op de abdij, dat wil zeggen te eten, drinken, en geld, alsmede een huis waar hij mag wonen met zijn *neven* (kleinzoons) Kerstant en Pouwels, en met zijn 'snaren' (schoondochter) Liesbeth Philipsdr. van Groenevelt. Verder heeft hij een paard dat hij zonder kosten in de zomer mag laten grazen en in de winter gevoerd zal worden, waartegenover hij zal overdragen ook om zijn *zielenheil* 124 morgen land, nader gespecificeerd, een jaarlijkse rente van 19 pond en 10 schellingen, en het huis waarin hij voorheen woonde. Ten slotte noemt hij zijn broers Dirk, Hendrik en Traveis, en zijn zuster Mabelia, met haar voogd Jan van Voorburg.[207] Mabelia, abdis, beleent Willem Albrechtsz. van Ockenberg met 100 pond per jaar, uit te keren de ene helft op Voorschoter markt (28 juli), en de andere helft op Valkenburger markt (omtrent 14 september). Indien Willem overlijdt dat zal de rente gedeeld worden onder zijn *neven* Kerstant (75 pond) en Pouwels (25 pond), met nadere bepalingen omtrent de vererving, waartegenover Willem overdraagt 128 morgen land, gelegen in Ketelambacht, met een jaarlijkse rente van 7 pond, alsmede 37 morgen land, in Maasland, met een jaarlijkse rente van 5 pond (zie hiervoor de akten van 18 mei 1318).[208] Op 27 juni 1320 volgt een gespecificeerde opgave van de aan de abdij afgestane land en renten.[209] Op dezelfde dag bevestigt de abdis de overdracht.[210] Graaf Willem III neemt op 27 augustus 1320 Willem Aelbrechtsz., zijn kleinkinderen en zijn goed in bescherming.[211] Willem Aelbrechtsz. van Ockenberg ziet op 7 september 1320 af van afspraken op erven gelegen in Maasland, door overgave van de desbetreffende brieven aan broeder Dirk ten behoeve van de abdis en het convent.[212] Op 14 februari 1321 machtigt de abdis broeder Dirk Loete om alle opdrachtbrieven van Willem Aelbrechtsz van Ockenberg in ontvangst te nemen.[213] Op 7 oktober 1321 erkent graaf Willem III de verkoop in erfhuur aan Willem Aelbrechtsz. van Ockenberg van de helft van 18 morgen, 'als aan der poorte van Delf erfhure gelegen is', 14 morgen, gelegen in Popswoude, en 2½ morgen, gelegen in Delfgouw.[214] In 1322 wordt Willem Aelbrechtsz.

[205] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 79, d.d. 26-4-1319 (1319, des donresdaghes na sinte Marcus evangelistendaghe); Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, inv.nr. 391.4, no. 162, d.d. 26-4-1319 (1319, des donredaghes na zente Marcus evangelista daghe).
[206] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 166, d.d. 21-10-1319 (1319, des sonnendaghes na sinte Lucusdaghe ewangelists).
[207] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 85, d.d. 15-4-1320 (1320, des dinxtendaghes na zente Tyburtii et Valeriani).
[208] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 169, d.d. 15-4-1320 (1320, des dinxtendaghe na zente Tybucii ende Valeriani daghe); resp. no. 175, d.d. 8-10-1320 (vidimus van voorgaande akte).
[209] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 85, d.d. 27-6-1320 (1320, des vridaghes na sente Jansmisse); Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 170, d.d. 27-6-1320 (1320, des vridaghes na zente Jansmisse).
[210] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 171, d.d. 27-6-1320 (1320, des vridaghes na sente Jansmisse), resp. no. 177, d.d. 26-1-1321 (vidimus van voorgaande akte).
[211] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 88, d.d. 27-8-1320 (1320, woensdags na S. Bartholomeusdagh); Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 172, d.d. 28-8-1320 (1320, des donredaghes na zinte Bartholomeus daghe).
[212] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 173, d.d. 7-9-1320 (1320, des dinxtendaghe na zente Mauricijdaghe).
[213] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 178, d.d. 14-2-1321 (1321, op sente Valentijnsdach).
[214] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 98, d.d. 7-10-1321 (1321, woensdag na S. Bavendag).

genoemd als leenman van een halve hoeve op Popswoude.[215] Het leen is voor 14 juli 1330 afgestorven.[216]

Op 14 februari 1322 machtigt Mabelia, abdis van Rijnsburg, heer Dirc Loeten, om alle opdrachtbrieven van Willem Aelbrechtsz. van Ockenberg in ontvangst te nemen.[217] Mabelia, abdis, en het convent van Rijnsburg, geven op 28 juni 1323 aan Willem Aelbrechtsz. van Ockenberg het eerder door hem opgedragen landerijen en renten in leen terug met recht van opvolging voor zijn *neven* (kleinzoons) Kerstant (3/4^{e} deel) en Pouwel (1/4^{e} deel) en hun wettige nakomelingen met nadere bepalingen.[218] Vervolgens geeft Willem Aelbrechtsz. van Ockenberg op 20 november 1323 aan Kerstant en Pouwel, kinderen van zijn zoon Kerstant, of aan enig ander kind dat deze nog mocht krijgen, 17 morgen land, genaamd 'Kalewaerdsland', na zijn overlijden, te pachten voor 200 pond door de schepenen van Delft, die hij aan de kinderen had beloofd, en met bepalingen over de schadeverhaling door de abdis van Rijnsburg.[219] Willem Aelbrechtsz. van Ockenberg schenkt op 26 oktober 1326 aan het gasthuis van Delft 20 hond en 15 morgen land, gelegen in Maasland, waarvan het vruchtgebruik bestemd is voor Kerstant en Pouwels, de kinderen van zijn zoon Kerstant. Bezegeld door zijn broer Hendrik van Ockenberg.[220]

Willem van der Made beleent op 21 juli 1329 Dirk van Ockenberg, zijn neef, met 6 morgen land, gelegen in Rijswijk, na het overlijden van zijn broer Willem Allertsz. (= Aelbrechtsz).[221]

Op 28 februari 1331 doet Jan van Polanen, ridder, uitspraak tussen de abdis van Rijnsburg en Kerstant- en Pouwel Kerstants kinderen enerzijds en Dirk van Ockenberg en zijn broeder Hendrik c.s., anderzijds over de nalatenschap van Willem Aelbrechtsz. van Ockenberg. Kerstant en Pouwel zullen voor schepenen van Delft afstand doen van hun aanspraken op 'Kalewaersland' en van de brieven, die zij van genoemde schepenen, hebben van 200 pond; voorts zullen zij binnen een zekere termijn aan Dirk- en Hendrik van Ockenberg c.s. 50 pond Hollandse betalen. Dirk en Hendrik c.s. zullen van de goederen, waarover het geschil bestond, afstand doen ten behoeve van de abdis en haar alle brieven kwijtschelden en opdragen, die haar van dienst kunnen zijn met betrekking tot de goederen betreffen, waarover het geschil liep, etc. De abdis met Kerstant en Pouwels ter eenre en Dirk van der Made ter andere zijde, voor Dirk van Ockenberg en zijn broeder Hendrik c.s., hebben beloofd zich aan deze uitspraak te houden.[222]

Kind:
1. *Kerstant (Willemsz. van Ockenberg)*, volgt IV-b.

---

[215] Hoek, Grafelijke lenen Delft (1984), blz. 317 (leen 21B).
[216] Hoek, Grafelijke lenen Delft (1984), blz. 317 (leen 22).
[217] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 103, d.d. 14-2-1322 (1321, op Sinte Valentijnsdach) (toepassing paasstijl).
[218] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 115, d.d. 28-6-1323 (1323, des dinxtendaghes na zente Jansdaghe te midzomer); Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 185, d.d. 28-6-1323 (1323, des dinxdaghe na zente Jans daghe te midzomer).
[219] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 122, d.d. 20-11-1323 (1323, des sonnendaghes voer zente Katerinnendaghe); Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 189, d.d. 20-11-1323 (1323, des sonnedaghes voor zente Katerinendaghe).
[220] Ons Voorgeslacht jrg. 18 (1963), blz. 139.
[221] Hoek, Leenkamer Made (1966), blz. 358 (leen 5).
[222] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 203, d.d. 27-2-1332 (1331, des donredaghes na sinte Matthiesdaghe) (toepassing paasstijl); Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 205, d.d. 28-2-1331 (1330, des donredaghes na sente Mathiisdaghe) (toepassing jaarstijl).

IV-b. *Kerstant (Willemsz. van Ockenberg)*, tr. *Elisabeth Philipsdr. van Groenevelt*,[223] vermeld 1318-1320, dr. van Philips van Groenevelt.

Uit dit huwelijk:
1. *Kerstant Kerstantsz.*, minderjarig (1318), vermeld 1319-1331, overl. voor 10 november 1346.
2. *Pouwels Kerstantsz.*, minderjarig (1318), vermeld 1320-1358.

Afb. 14. Zegel van Pouwels Kerstantsz. (1346).[224]
(Nationaal Archief)

Pouwels Kerstantsz., verbindt zich op 10 november 1346 jegens de abdis en het convent van Rijnburg, dat hij en zijn nakomelingen geen goed, dat hij van het godshuis in leen houdt, zal verkopen en ook geen desbetreffend verzoek zal doen, omdat de abdis hem verlof heeft gegeven 4 morgen land, gelegen in Ketelambacht, genaamd 'der beghijnenlant, te verkopen. Hij bezegelt de akte (afb. 14).[225]

Schepenen en raadsmannen van Delft verzoeken op 3 juni 1351 de abdis en het convent van Rijnsburg dat zij aan Pouwels Kerstantsz. willen veroorloven 4 morgen land, gelegen in Maasland, te verkopen, onder voorbehoud van alle rechten van de abdis, terwijl het land van haar in leen moet worden gehouden, zoals Pouwels dat ook deed, met de belofte dat er een dergelijk verzoek voor Pouwels niet meer zal worden gedaan.[226]

Op 4 mei 1358 wordt een verklaring afgelegd dat Pouwels Kerstantsz. afstand heeft gedaan van de goederen met alle renten en rechten in Ketelambacht en Maasland, die hij van de abdis van Rijnsburg in leen hield, en die op hem waren gekomen van Willem Aelbrechtsz., zijn grootvader, en Kerstant Kerstantsz., zijn broer.[227] Vervolgens wordt op dezelfde dag gememoreerd aan het feit dat Pouwels Kerstantsz. al het land, dat hij van Willem Aelbrechtsz., zijn grootvader, en Kerstant Kerstantsz., zijn broeder had,

[223] Beelaerts van Blokland, Groenevelt, kolom 324-326.
[224] Beschrijving: 1. omschrift: S'POVWE/LS·KERS/TANTSZ
2. kenmerken: rond, ca. - mm, rode was, licht beschadigd.
3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een spitsboogdriepas versierd met gotische ornamenten, geplaatst op een omgekeerde driehoek.
4. wapen: een schuinbalk beladen met drie bollen met in de linkerbovenhoek een leeuwenkop.
[225] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 267, d.d. 10-11-1346 (1346, op sente Martijnsavond in den winter).
[226] Hüffer, Abdij Rijsburg-2, no. 286, d.d. 3-6-1351 (1351, des vrijdaghes voor Pynster).
[227] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 323, d.d. 4-5-1358 (1358, des naesten daechs na heilich Cruusdach Inuencio).

verbeurd heeft omdat hij na de dood van de abdis Mabelia (overleden 6 oktober 1327)[228] zich niet weer had doen belenen.[229]

III-d. *Dirk van Ockenberg*, knaap (1346), vermeld 1318-1346, tr. *(...) van Meerburg*, dr. van Jan van Meerburg.

Dirk van Ockenberg wordt op 15 mei 1329 beleend met 7 morgen land op de Made, gelegen in de Vrijeban bij Delft.[230] Op 21 juli 1329 wordt Dirk van Ockenberg, neef van de leenheer Willem van der Made, beleend met 6 morgen land, gelegen in Rijswijk, na overlijden van zijn broer Willem Allertsz. (= Aelbrechtsz.).[231]

In 1334 is een zogenaamde 'verclaringhe van sgraven renten in Noorthollant' opgesteld, w.o. de volgende ontvangst wordt vermeld: 'In Ryswijc Dirc van Ockenberghe van 6 morgen lands te 9 jaren met desen jare, sjaers 6 pond'.[232]

In de rekening van Gerrit Heynensz., rentmeester van Noordholland, over de periode 23 augustus 1343 tot 20 augustus 1344 komt de volgende ontvangst voor: 'Item in Rijswijc van 6 morghen lands Dirc van Ockenberghe, 6 pond'.[233]

Afb. 15. Zegel van Dirk van Ockenberg (1346).[234]
(Nationaal Archief)

Kind: In 1346 wordt Dirk van Ockenberg met ledige hand beleend met 10 morgen land, gelegen op 'ide Hogherstat' in het ambacht van Vlaardingen, dat verpacht is voor 3 pond 10 schellingen per jaar.[235] In het oudste register van graaf Florens komen beleningen voor, te dateren tussen juni 1346 en april 1347,[236] w.o. Dirk van Ockenberg met de volgende lenen: 'Jtem Dieric van

[228] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, blz. 4 (noot 5).
[229] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 324, d.d. 4-5-1358 (1358, des naesten daechs na heilich Cruusdach Inuencio).
[230] Muller, Regesta Hannonensia, blz. 177, d.d. 15-5-1329 (1329, maendag na S. Servaes).
[231] Hoek, Leenkamer Made (1966), blz. 358 (leen 5).
[232] Hamaker, Rekeningen I, blz. 207.
[233] Hamaker, Rekeningen II, blz. 26.
[234] Beschrijving: 1. omschrift: DIRC·VAN·OCKENBERGE
2. kenmerken: rond, ca. - mm, groen was, gaaf.
3. zegelbeeld: een gotisch schild.
4. wapen: een schuinbalk beladen met drie bollen met in de linkerbovenhoek een leeuwenkop, en over alles heen een barensteel van drie hangers.
[235] Hoek, Grafelijke lenen De Lier (1973), blz. 116 (leen 60), resp. blz. 120 (leen 73). N.B. Beide lenen vormen één geheel.
[236] Muller, Het oudste register, blz. 13.

Ockenberghe .x. morghen lands gheleghen op die Hoghe stat int ambocht van Vlardinghen. Jtem .vij. morghen lands in siere woninghen inden Vrieban'.[237]

Dirk van Ockenberg, knaap, bezegelt op 10 november 1346 een oorkonde voor Pouwels Kerstantsz. (afb. 15).[238]

1. *Willem van der Made Dirksz. van Ockenberg*, volgt IV-c.

IV-c. *Willem van der Made Dirksz. van Ockenberg*, vermeld 1356-1393, overl. tussen 27 juli 1393 en 2 augustus 1394, tr. (lijftocht 6 februari 1356) *Catharina (...)*, vermeld 1356.

In 1351 pacht Willem van der Made de korentienden van 'Vranckenland'.[239] Na het overlijden van Dirk van Meerburg wordt hij op 6 februari 1356 beleend met de woning te Meerburg en 60 morgen land, gelegen in Zoeterwoude aan de Rijn, met lijftocht van Catharina, zijn vrouw op de mindere helft.[240]

Hertog Albrecht, etc. verklaart op 3 november 1364 een zoen te hebben vastgesteld voor hen die op St. Jacobsdach (= 25 juli) te Delft een twist hadden veroorzaakt, waardoor drie personen dood bleven, in welke zoen Arend van Duivenvoorde, heer Dirk van der Spangen en Willem van der Made, niet betrokken zijn, omdat zij de zoen al van tevoren met hem vereffend hadden.[241] Willem van der Made verkoopt op 11 oktober 1364 aan de meesters van het gasthuis te Delft een vierde deel van 28 morgen land, waarvan de kopers de rest bezitten, gelegen in de Vrijenban, gen. 'het Vrijlant'.[242] Op 30 november 1364 beloven Willem van de Made en Daniel de Bruun 6 morgen land, gelegen Leiderdorp, afkomstig van Dirk van Meerburg, over te dragen aan Daniel uten Poel, hun neef, waarna Willem van der Made op 16 mei 1369, die het land van Jan van Polanen ten vrij eigen kreeg, overdroeg aan Daniel uten Poel.[243]

Op 31 maart 1375 krijgt Willem van de Made van de 60 morgen bij de woning te Meerburg 4 morgen ten vrij eigen.[244] Willem van der Made draagt op 21 januari 1379 7½ morgen land, gelegen in Koudekerk in de Hogewaard, hem aangekomen van Dirk van Meerburg, zijn oom, over aan Frank Isaksz.[245] Op dezelfde dag draagt hij aan Frank Isaksz. 4 morgen land, gelegen in Leiderdorp, genaamd Valkenburg, over.[246] Verder krijgt hij op dezelfde dag toestemming om vier percelen land, gelegen Leiderdorp, Koudekerk en Zoeterwoude, bij elkaar 14 morgen, die hij geërfd heeft van zijn oom Dirk van Meerburg, te verkopen en waarvoor hij in de plaats vijf percelen land, gelegen in Leiderdorp, bij elkaar ook 14 morgen, en eveneens verkregen van zijn oom, in leen opdraagt.[247]

[237] Muller, Het oudste register, blz. 85.
[238] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 267, d.d. 10-11-1346 (1346, op sente Martijnsavond in den winter).
[239] Ons Voorgeslacht jrg. 40 (1985), blz. 325.
[240] Kort, Grafelijke lenen Rijnland-3 (1990), blz. 159 (leen 472).
[241] Van Mieris III, blz. 171, d.d. 3-11-1364 (1364, sonnendach na alre Heyligendach); Unger, Regesten Rotterdam no. 867, d.d. 3-11-1364 (1364, sonnendach na Alreheyleghendach).
[242] Ons Voorgeslacht jrg. 41 (1986), blz. 577.
[243] Kort, Leenkamer Polanen-1 (1997), blz. 714 (leen 31A).
[244] Kort, Grafelijke lenen Rijnland-3 (1990), blz. 159 (leen 472).
[245] Kort, Leenkamer Polanen-1 (1997), blz. 710 (leen 20).
[246] Kort, Leenkamer Polanen-1 (1997), blz. 715 (leen 31C).
[247] Drossaers, Domeinraad I, Bijlage; Repertorium op de leenregisters van de Lek en Polanen, blz. 64 (leen 189 en 190); Kort, Leenkamer Polanen-1 (1997), blz. 714 (leen 31B).

In een leenmannenlijst 1386/87 van de abdij Rijnsburg wordt Willem van der Made vermeld met een niet nader gedefinieerd leengoed.[248] Op 7 augustus 1388 verkopen Willem van der Made en Dirk van der Made aan Jan Dirck Coenraatsz. 2 morgen land, gelegen in de Vrijenban.[249] De oorkonde wordt bezegeld door Willem van der Made,[250] en de broer van Dirk van der Made, namelijk Jan Hughe Rodenz.[251] In 1390 wordt Willem van der Made Dirksz. van Ockenberg met ledige hand beleend met 7 morgen land op de Made, gelegen in de Vrijenban bij Delft, waarna op 2 augustus 1394 Aelbrecht Tant Dircksz. wordt beleend nadat het leen was afgestorven bij dode van Willem van der Made.[252] In het zelfde jaar wordt hij ook beleend met de woning te Meerburg, en 56 morgen land.[253] Op 14 februari 1391 krijgt hij van dit leen 14 morgen ten vrij eigen. En verder beleent in het zelfde jaar met 10 morgen land, gelegen op 'die Hogherstat' in het ambacht van Vlaardingen, dat verpacht is voor 3 pond 10 schellingen per jaar. Op 1 november 1392 krijgt dit laatste genoemde leen ten vrij eigen.[254]

Kinderen:

1. *Pieternella Willemsdr. van der Made*, beleend met 6 morgen land, gelegen Ockenberg, vermoedelijk voor 6 april 1402,[255] tr. (voor 8 augustus 1394) *Dirk van Groenevelt Simonsz.*, knaap (1402) vermeld 1383-1402, overl. voor 26 mei 1413, zn. van Simon Dirksz. van Groenevelt.[256]

Toelichting

Simon Dirksz. van Groenevelt, wordt vermeld 1381-1382. Hij is een zoon van Dirk van Groenevelt, vermeld 1344-1379,[257] en kleinzoon van Simon Dirksz. van der Burch en jkvr. Clara van Groenevelt.[258]

Dirk van Groeneveld Simonsz. wordt op 1 februari 1383 beleend met 18 morgen land, gelegen in Rijswijk.[259] Op 8 augustus 1394 krijgt Dirk van Groeneveld Simonsz. na het overlijden van Willem van der Made van de woning te Meerburg 44 morgen ten vrij eigen tegen 20 pond Hollands per morgen.[260] Dirk van Groenevelt, knaap, heeft op 6 april 1402 aan de abdis en het convent van Rijnsburg alle aanspraken afgestaan, die hij of zijn vrouw, dochter van Willem van der Made, op het convent hebben.[261] Jonkvrouw Pieternella, weduwe van Dirk van Groeneveld, verkoopt op 5 maart 1414 aan heer Jan van Hodenpijl 6½ morgen 42 roeden en 2 voet land, gelegen in het ambacht Rijswijk, grenzende aan het land van de abdis van Rijnsburg, en aan 6 morgen land die Pieternella

[248] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, blz. 730-731; Kort, Lenen Abdij Rijnsburg (1993), blz. 355 (leen 42).
[249] Drossaers, Statenkloosters, blz. 138, no. 18, d.d. 7-8-1388 (1388, tsFrydaechs na sinte Pieters dach ad vincula); Ons Voorgeslacht jrg. 42 (1987), blz. 627.
[250] Zegelt met een schuinbalk beladen met drie bollen.
[251] Zegelt met een schuinbalk beladen met drie wassenaars.
[252] Hoek, Grafelijke lenen Delft (1984), blz. 314 (leen 12).
[253] Kort, Grafelijke lenen Rijnland-3 (1990), blz. 159 (leen 472).
[254] Hoek, Grafelijke lenen De Lier (1973), blz. 116 (leen 60), resp. blz. 120 (leen 73). N.B. Beide lenen vormen één geheel.
[255] Hoek, Leenkamer Made (1966), blz. 358 (leen 5).
[256] Kort, Leenkamer Teylingen (1985), blz. 712 (leen 54A).
[257] Kort, Leenkamer Teylingen (1985), blz. 712 (leen 54A).
[258] Hardenberg, Van Rijswijk, blz. 143.
[259] Kort, Grafelijke lenen Rijswijk (1984), blz. 554 (leen 13).
[260] Kort, Grafelijke lenen Rijnland-3 (1990), blz. 159 (leen 472).
[261] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 580, d.d. 6-4-1402.

in leen houdt van heer Jan van Heenvliet.[262] Pieternella, dochter van Willem van der Made, weduwe van Dirk van Groenevelt, draagt op 5 mei 1414 voornoemde 6½ morgen 42 roeden en 2 voet land, gelegen in het ambacht Rijswijk, over aan Jan van Hodenpijl, ridder.[263] Dit land wordt op 23 april 1417 door Jan van Hodenpijl geschonken aan Gerrit van Ockenberg, abt van Egmond, die het hem teruggeeft in erfleen.[264] Willem, heer van Naaldwijk, maarschalk van Holland, verkoopt aan zijn nicht, weduwe van Jan van Hodenpijl, 6 morgen land ten vrij eigen, die hij geërfd heeft van Lijsbet, weduwe van Pijn Oomsz., liggende onder Rijswijk,[265] grenzende aan het land van abdis van Rijnsburg en aan 6½ morgen 42 roeden en 2 voet land in bezit van de vrouwe van Hodenpijl.[266]

2. *Elisabeth Willemsdr. van der Made*, vermeld 1393, 1409, tr. (voor 27 juli 1393) *Hugo Dammasz.*, vermeld 1393.

Hugo Dammasz., gehuwd met Lijsbeth, wordt op 27 juli 1393 beleend met 10 morgen land, gelegen in de Vrijeban, na overdracht door Willem van der Made, haar vader.[267]

[262] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 631, d.d. 5-3-1414.
[263] Kort, Lenen Abdij Egmond (1998), blz. 204 (leen 216).
[264] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 649, d.d. 23-4-1417.
[265] Hoek, Leenkamer Made (1966), blz. 358 (leen 5).
[266] Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, no. 702, d.d. 30-4-1431.
[267] Hoek, Leenkamer Made (1966), blz. 357 (leen 2).

Bijlagen

1. Kopie van het testament van Lijsbeth, weduwe van Willem van der Made, d.d. 5-8-1335, en de confirmatie van dit testament door graaf Willem II, d.d. 27-8-1336.[268]

In den name Gods amen. Ic Lisebeth, heren Willems wijf was van der Made, wetende miere sinne ende miere redene, want ic wel weet dat niet zekere en is dan die doet ende niet onzekere dan die ure der doet, make, besetten en ordinere mijn testament mit mienen vesten wille mit goeder voerdachtichheyt in manieren als hier na volghen.
In den eersten bisprekic den ghemenen convent van der Liede een pond siaers, jaerlix mijn jaerghetide mede te doene. Item te Reynsburgh den ghemenen convent een pond siaers in den wijn kelnaer den vrouwen te petansien, jaerlix mijn jaerghetide mede te doene. Item den convent tot Egmonde tien scellinghen siaers, jaerlix mijn jaerghetide mede te doene. Item so bisprekic broeder Wolwijn, minen neve, dertich scellinghen siaers, also langhe als hi leeft, na siere doet te comen op onser vrouwen broederen te Haerlem, jaerlix mijn jaerghetide mede te doene ende miere vriende, ende waer dat broeder Wolwijn voerseyt him niet wel noch redelike en scoepe, so souden onser vrouwen broederen voorscreven die dertich scellinghen jaerlix opboren, die wile hi levede, ende doen daer mede mijn jaerghetide ende dese jaerghetiden sullen eweliken staen. Item bisprekic der kerke te Zassenem vijf scellinghen siaers ende aldaer ter papeliker prevende vijf scellinhen siaers. Ende alle dese jaerlix renten voerscreven bewisic op dat land dat mijn is gheleghen tot Alphen, dat Ghibe Aelwijns zone in huerwaer heeft.
Item bisprekic ten Jacobinen te Haerlem drie pont, ende elken convents broeder, die priester is, twee scellinghen ende elken anderen twie groete. Item ten gasthuse te Haerlem een bedde naesten besten ende ene deken mit vier liewer[269] ende twie paer slaeplaken ende een pond. Item bisprekic broeder Mathijs van Trier, lesemeester[270] van onsen vrouwen broederen, viertich scellinghen ende ene silveren scale. Item broeder Heynric van den Doem, proest van onsen vrouwen broederen ene silvere scale. Item elken onsen vrouwen broeder te Haerlem, die priester is, drie scellinghen, ende elken kinder aldaer twee scellinghen. Item broeder Dierc van den Zande, Jacobijn, een pont. Item bisprekic vier silveren scalen ende ses silveren lepelen ende also vele silvers daer toe, dat een pont grote vervollen[271] mach, enen kelc of te maken ende dien wil ic ghegheven hebben daer ic begraven legghen sal.
Item bisprekic veren Katrine van Velsen, miere nichte, nonne te Reynsburgh, een pont. Item veren Heylewive van Randerode tien scellinghen. Item ver Agniesen van Cralinghe enlic tien scellinghen. Item den convent te Loesduynen een pond. Item den convent te Coninxvelt tien scellinghen. Item den minrebroederen te Durdrecht een pond. Item den Augustinen te Durdrecht tien scellinghen. Item den minre broederen tUtrecht een pont. Item den gasthuse te Leyden tien scellinghen ende alle Hollantsche.
Item bisprekic miere joncfrouwe, die in miere doet, met mi wesen sal, twie sticke van minne best clederen roc ende waerdecurs. Item Reymburgh twie sticke clederen naest minne besten rocke ende waerdekurs.
Dit voerghenoemde testament dat met jaerlix renten enic dat bewisic op al mijn tille goet ende imboedel dat ic hebbe op minne werf jof daer buten. Ende waert dat niet also goet en ware so willic dat man dat ghebrec voert nemen vut minne reetsten goede anders waer. Ende waert oec

[268] NA, Archief Abdij van Rijnsburg, inv.nr. 867, d.d. 5-8-1335.
[269] Misschien bedoeld 'lijnwerc' d.w.z. linnengoed.
[270] De geestelijke belast met het onderwijs van de kloosterleerlingen in godsgeleerdheid en wijsbegeerte.
[271] In de betekenis van 'vervullen' of wel 'vol maken'.

bet(aamt)[272] so wil ic dat mant ghene dat daer over loept den armenhuissitten daert best besteet is bi minen testamentoers hier na ghescreven.
Dit mijn testamente willic dat volcomeliken voertganc hebben in alle sinen poynten alst voerscreven is, het si na rechte van testamente, bisprecke, bisette, jof uterste wille, jof hoet[273] mit rechte best voertganc hebben mach onghequest van yemant. Ende weder roepe al ander testament van nu ghemaect, daer dit testament bi ghehindert mochte wesen, behouden enen scepen brief die onser vrouwen broederen van mi hebben als van den huse daer ic nu inwone. Waert oec dat ic hier na enich ander testament makede so willic nochtan dat dit testament al stade blive ende onghewandelt, ghenelic oec dat ic in desen tetamente yet verwandelde het ware in enen poynte jof inde meer, nochtan willic dat dit mijn testament dalle sinen poynten anders daer ict onghewandelt liete sine staercheyt al behoude.
Ende kiese minne testamentore, bedrivers ende vutriekers van minnen testamente voernoemt heren Janne van Petten, priester ende deken van Kenemaerland, Willem van der Woert, Joncfrou Sophien, sijn wijf, miere suster, ende Aleyd van Haerlem Joncfrou, mijns heren suster van der Lecke, mit zamenderhand. Ende sette hun in die hand al mijn land voerscreven, gheleghen toyt Alphen ende al mijn tille goet ende inboedel voernoemt ende makese daer of erfnamen voer alle minne rechte erfnamen.
Dit mijn testament daer of vut te reyken na minen vesten wille. Ende erfnamen daer of te bliven totten tijt toe dat dit testament al volcomen si betaelt ende bewijst. Ende wil dat niement van minne erfnamen anders dat dese tetamentore voernoemt hant en slaen an desen voersproken goederen, eer van desen testament al voldaen sin na allen manieren alst voerscreven is.
In oerconde deser dinc so heb ic desen brief bezeghelt mit minne zeghele, ende hebbe ghebeden desen testamente voerscreven ende Aernde van Berkenrode, ende Symon Hughenzone van Zaenden, scepenen in Haerlem, dat si desen brief mit mi bezeghel hebben. Ende vort Jan van Petten, Willem, Sophie ende Aleyd voorsproken testamentore ende bedrievers van desen voerscreven testamente ende wi Aernd ende Symon scepenen voernoemt om veren Lisebette bede voerscreven hebben wi desen testament brief mede bezegelt mit onsen zeghelen. Ghegheven int jaer ons heren m.ccc. vinen (sic!) ende dertich des saterdaghes na Sinte Pieters dach ad vincula.

Willem, grave van Heyngouwen, van Hollant, ende here van Vriesland, waert yeghelix menschen uterste wille is onstelic na den rechte. So hebben wi Lisebette, heren Willems wijf was van der Made testament ende afterste[274] wille dat si makede als ons ghetoecht is sprekende als dat scrifte hout, daer onse tieghenwoerdighe brief duer ghesteken is omme bede joncfrouwe Aleyde van Haerlem, des heren suster van der Lecke, onse nichte, die ene van den testamentoer is in den testamente voerscreven gheconfirmeert hebben also verre als van mit rechte doen moghen sonder yement onrecht daer mede te doene. Ende bevelen allen onse bayliuwen ende rechters in onsen lande die nu sijn ofter wesen sullen dat si dat voerseyde testament houden ende doen houden also verre alsment ane hem luden versoeken sal. In oerconde desen brieven bezeghelt mit onsen zeghele. Ghegheven in die Haghe sdinxendagh na Sinte Bertelmeus dach, int jaer ons heren m.ccc. zessendertich.

2. Philips van Polanen, ridder, en Lijsbet, vrouwe van der Made en Polanen, verkopen een jaarlijkse rente aan Cosijn Robbrechtsz., d.d. 26-4-1356.[275]

[272] De afkorting valt niet op te lossen, maar misschien is in het zinsverband bedoeld ‘betaamt’; dus als het past.
[273] Te lezen als: ‘hoe het’.
[274] Rechtmatig, wettig.
[275] SA Delft, Delftse parochiekerken inv.nr. 209, d.d. 26-4-1356 (1356, des dinstaghes in die Paesk heylighe daghe).

Wij Philips van Polanen, ridder, ende Lysebet, vrouwe vander Maede ende van Polanen, cond allen luden dat wy vercoft hebben Cosijn Robbrechts soen achtien pond vijf schellinghe ende twee peninnghe Hollants jaerliker renten tot synen vrien eyghen in dusdaniche manieren als hier na in dese handveste volghen zel. Ende deze renten voerscreven sijn gheleghen binnen der stede van Delf, die wy vut ghegheven hebben in erfpacht van onsen vryen eyghen daer niement niet op te segghen heeft. Inden eersten op Jan Fyen soens huyse ende erve zes ende dertich scellinghe. Op dat huys en erve dat Ysebrand Coppen zoens was vier ende twintich scellinghe. Op Louwe Clays zoens huys ende erve, dat Libbrands was, vier scellinghe. Op Jan Vryesen huys ende erve, dat Jans van Delf was, twee ende dertich scellinghe. Op Voppe Dirx soen erve een pond. Op dat huys ende erve dat Gherrijt Willems soens was, ende nu siere kinder is, een pond. Op Jan Hoyers huys ende erve dertien scellinghe ende vier penninghe. Op dat huys ende erve dat Jan Spiken was, ende nu sijns wijfs ende siere kinder is, zes ende twintich scellinghe ende achte penninghe. Op Martijn Oudghers zoens huys ende erve twee ende dertich scellinghe. Op dat huys ende erve dat Pieter Walichs was, ende nu Koc Hughen zoens is, vive ende dertich scellinghe ende twee penninghe. Op Aernd Hoecmans huys ende erve een ende dertich scellinghe ende tyen penninghe. Op Jans huyse ende erve van Biervliet twee ende twintich scellinghe ende twee peninnghe. Ende op die huysinghen ende erven dat Machtelt Loy Peters wedewe was, ende nu Voppen Jan Louens zoens is, drie pond ende achte scellinghe. In te nemen deze renten alle jaere die ende helfte te Voerscoetet market ende de ander helfte te Valkerburgher market. Ende deze renten voernoemt zijn gheleghen op die oude Delf after dat Coghuys, twysken der Delf ende der veste, ende twyske het poerthuys ende Gherrijt Gherrijts zoens huys ende erve. Ende al dezen vorseiden renten ghelove wij Philips van Polanen, ridder, ende Lisebet, vrouwe vander Made ende van Polanen, voer ons ende voer onze nacomelinghe Cosijn Robbrechts soen voerscreven ende zijne nacomelinghen te houden ende tewaren tot ewelike daghen in allen manieren alse vorscreven is. Ende deze renten die eerste te wezene voer yement. Ende omdat wy willen dat deze voerscreven voirwarden ende elc bi hem veste ghehouden worden zo hebben wy voer ons ende voer onze nacomelinghen in kennessen der waerheit deze handveste open bezegelt met onsen zeghelen. Ghegheven int jaer ons heren dusent driehondert zesse ende vijfticht des dinstaghes in die paesk heylighe daghe.

Verwijzingen naar gedrukte bronnen e literatuur

Corpus Sigillorum Neerlandicorum. *De Nederlandsche zegels tot 1300* ('s-Gravenhage, 1937-1940). [CSN]

Necrologium der Sint Servaas-abdij te Utrecht, in*: Archief voor de geschiedenis van het Aartsbisdom Utrecht,* 27e deel (1901). [Necrologium Sint Servaes]

Frans Angevaare, *Rechtsprekers & Schuinsmarcheerders. De geschiedenis van het geslacht Van Noordwijk & Van de Boekhorst* (Noordwijk, 2014). [Van Noordwijk]

W.A. Beelaerts van Blokland, Jongere takken van het geslacht van Wassenaer, vóór 1300 daaruit voortgesproten, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 41 (1923). [Groenevelt]

J.H. Brakke en C. Hoek, Repertorium op de lenen van Hodenpijl, 1299-1753, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 20 (1965). [Leenkamer Hodenpijl]

A.W.E. Dek, Het nageslacht van Philips van Duivenvoorde, eerste heer van Polanen, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 38 (1983). [Van Duivenvoorde]

S.W.A. Drossaers, *De archieven van de Delftsche Statenkloosters* ('s-Gravenhage, 1916). [Statenkloosters]

S.W.A. Drossaers, *Het archief van de Nassauschen Domeinraad.* Eerste deel ('s-Gravenhage, 1948). Regestenlijst. [Domeinraad I]

S.J. Fockema Andrea, J.G.N. Renaud en E. Pelinck, *Kastelen, ridderhofsteden en buitenplaatsen in Rijnland* (Arnhem, 1974). [Kastelen Rijnland]

H.A. van Foreest, Foreest en Hodenpijl, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 74 (1957) [Hodenpijl]

J.J. de Geer tot Oudegein, *Archieven der Ridderlijke Duitsche Orde, balie van Utrecht* (Utrecht 1871). In twee delen. [Ridderlijke Duitsche Orde]

H.G. Hamaker, *De rekeningen der grafelijkheid van Holland onder het Henegouwsche huis.*
Deel I (Utrecht, 1875). [Rekeningen I]
Deel II (Utrecht, 1876). [Rekeningen II]
Deel III (Utrecht, 1878). [Rekeningen III]

H. Hardenberg, De Hofstede van Rijswijk, in: *Die Haghe*, jaarboek 1953 ('s-Gravenhage, 1953). [Van Rijswijk]

Jan van Helmont, *Gelre B.R. Ms. 15652-56.* (Leuven, 1992). Een zwart-wit reproductie van het wapenboek Gelre met inleiding en registers. [Wapenboek Gelre]

C. Hoek, De woning van heer Dirk van Hodenpijl te Overschie en de geslachten Van Rodenrijs, Van Matenesse, Uter Nesse, Van (der) Spangen, Van den Vene en Van (den) Dorp(e), in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 82 (1965). [De woning van heer Dirk van Hodenpijl]

C. Hoek, Repertorium op de lenen van de Hofstad Made bij Delft, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 21 (1966). [Leenkamer Made]

C. Hoek, Repertorium op de lenen van de Hofstad van der Wateringe, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 21 (1966). [Leenkamer Van der Wateringe]

C. Hoek, Repertorium op de Grafelijke lenen in Maasland, 1258-1648, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 25 (1970). [Grafelijke lenen Maasland]

C. Hoek, Repertorium op de Grafelijke lenen in de Lier, Schipluiden en Vlaardingen, 1252-1648, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 28 (1973). [Grafelijk lenen De Lier]

C. Hoek, De leenkamers van de Heren van Wassenaar, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 33 (1978). [Leenkamers Wassenaar]

C. Hoek, Repertorium op de lenen van de Lek en Polanen, gelegen in Delfland, Schieland, op het eiland IJsselmonde en in de Lek, 13e eeuw-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 37 (1982). [Leenkamer De Lek en Polanen]

C. Hoek, Repertorium op de grafelijke lenen te Akkersdijk, Berkel, Pijnacker en Ruiven, 1266-1648, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 38 (1983). [Grafelijke lenen Akkersdijk]

C. Hoek, Repertorium op de grafelijke lenen te Delft, 1268-1648, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 39 (1984). [Grafelijke lenen Delft]

C. Hoek, Grafelijke lenen te Schipluiden, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 38 (1983). [Grafelijke lenen De Lier-2]

C. Hoek, Grafelijke lenen te Schipluiden, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 39 (1984). [Grafelijke lenen De Lier-3]

C. Hoek, Repertorium op de grafelijke lenen te Bleiswijk, Hillegersberg, Kralingen, Overschie, Rotterdam, Schiebroek, Schoonderloo en Zevenhuizen, 1200-1648, in: Ons Voorgeslacht jrg. 41 (1986). [Grafelijke lenen Schieland-2]

Maria Hüffer, *Bronnen voor de geschiedenis der Abdij Rijnsburg.* Eerste deel (’s-Gravenhage, 1951). RGP nrs. 31 en 32. [Abdij Rijnsburg-2]

B. de Keijzer, De datering van het ‘Oude register van Graaf Florens’ II, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 69 (2014). [Het oude register]

L.J. van der Klooster, De Oude Hofstede te Sassenheim en haar bewoners, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 71 (1959). [Van Sassenheim]

L.J. van der Klooster, Nieuwe gegevens betreffende Bartholomeus van der Made en zijn naaste verwanten, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 77 (1960). [Van der Made]

A.C.F. Koch (ed), *Oorkondenboek van Holland en Zeeland tot 1299*. [OHZ]
Deel I: eind van de 7e eeuw tot 1222 (‘s-Gravenhage, 1970).
Deel II: 1222 tot 1256 (Assen/Maastricht, 1986).
Deel III: 1256 tot 1278 (Assen/Maastricht, 1992).
Deel IV: 1278 tot 1291 (Assen, 1997).
Deel V: 1291 tot 1299 (Den Haag, 2005).

J.C. Kort, Repertorium op de Grafelijke lenen in Rijswijk, 1281-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 39 (1984). [Grafelijke lenen Rijswijk]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Teylingen, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 40 (1985). [Leenkamer Teylingen]

J.C. Kort, Repertorium op de Grafelijke lenen in Rijnland, 1222-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 42 (1987). [Grafelijke lenen Rijnland-1]

J.C. Kort, Grafelijke lenen in Rijnland, 1222-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 44 (1989). [Grafelijke lenen Rijnland-2]

J.C. Kort, Lenen van de hofstede Ockenburg, 1318-1631, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 44 (1989). [Leenkamer Ockenburg]

J.C. Kort, Grafelijke lenen in Rijnland, 1222-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 45 (1990). [Grafelijke lenen Rijnland-3]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de abdij Rijnsburg, 1227-1649, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 48 (1993). [Lenen Abdij Rijnsburg]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Polanen in Rijnland en omstreken, 1320-1649/75), in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 52 (1997). [Leenkamer Polanen-1]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de abdij Egmond, 12e eeuw-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 53 (1998). [Leenkamer Abdij Egmond]

J.C. Kort †, *Repertorium op de lenen van de hofstede Paddenpoel, 1328-1386*. Gepubliceerd op HoGenDa. [Leenkamer Paddenpoel]

J.C. Kort †, *Lenen, gehouden van Jan van der Made, 1351*. Gepubliceerd op HoGenDa. [Lenen Jan van der Made]

P.C.J. van der Krogt, De grafboeken van de Oude kerk te Delft, 14e-16e eeuw, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 49 (1994). [grafboeken Oude kerk Delft]

P.A. Meilink, *Het archief van de abdij van Egmond* ('s-Gravenhage, 1951). [Abdij Egmond]

Frans van Mieris, *Groot Charterboek der Graaven van Holland, van Zeeland en Heeren van Vriesland, beginnende Met de eerste en oudste Brieven van die Landstreeken, en eindigende met den dood van onze Gravinne, Vrouwe Jacoba van Beyere, in 4 delen* (Leyden, 1753-1756). [Van Mieris]

P.L. Muller, *Regesta Hannonensia. Lijst van Oorkonden betreffende Holland en Zeeland, 1299-1345, die in het charterboek van Van Mieris ontbreken* ('s-Gravenhage, 1882). [Regesta Hannonensia]

S. Muller Fz., Het oudste register van Graaf Florens, in: *Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap,* 22e deel (1901). Opnieuw uitgegeven door H. den Hertog en B. de Keijzer, waarnaar in deze publicatie verwezen wordt, in de reeks Hollandse Bronnen, deel 4 (Rotterdam, 2009). [Het oudste register]

D.P. Oosterbaan, *De Oude kerk te Delft gedurende de Middeleeuwen* (Den Haag, 1973). [Oude kerk Delft]

Michel Pastoureau et Michel Popoff, *L'armorial Bellenville* (Lathuile – Haute-Savoie, 2004). Met een facsimile van het wapenboek. [Wapenboek Bellenville]

J.J. Raue, *De stad Delft. Vorming en ruimtelijke ontwikkeling in de late middeleeuwen* (Delft, 1982). [Delft]

J.B. Rietstap, De wapens van den Nederlandschen adel (Groningen, 1890). [Wapens]

H.J. Smit, *Rekeningen der graven en gravinnen uit het Henegouwsche huis*.
Deel I (Utrecht, 1924). [Rekeningen VI]
Deel II – nalezing (Utrecht, 1929). [Rekeningen VII]
Deel III – inleiding (Utrecht, 1939). [Rekeningen VIII]

J.H.W. Unger, *Regestenlijst voor Rotterdam en Schieland tot in 1425* (Rotterdam, 1907). Bronnen voor de geschiedenis van Rotterdam, deel IV. [Regesten Rotterdam]

A.J. van der Valk, Repertorium op de grafelijke lenen in Monster, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 39 (1983). [Grafelijke lenen Monster]

Internet

Registers van de Hollandse grafelijkheid, 1299-1345. Bewerking van ruim 3.500 oorkonden openbaar te raadplegen op de website van het Huygens ING (www.huygens.knaw.nl).

Repertoria op de leenkamers. Alle bewerkingen (repertoria) van leenkamers, ook de niet gepubliceerde, zijn voor iedereen openbaar te raadplegen op de Hollandse Genealogische Databank (www.hogenda.nl).

Afkortingen

AGH	Archief Graven van Holland
HUA	Het Utrechts Archief
NA	Nationaal Archief
SA	Stadsarchief
VROA	Verslagen omtrent ‘s-Rijks oude archieven